

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LESNA SLOVENJ GRADEC — GOZDARSTVO IN LESNA INDUSTRIJA R. O.

LETO XVIII — ŠTEVILKA 1

JANUAR 1985

POSTNINA PLAČANA

V novem letu

Za nami je leto 1984. Kot člani kolektiva Lesne smo to leto doživeli in občutili tudi skupno. Kako?

Z vsem tistim, kar smo dosegli in kar so nam dali doseženi rezultati, smo lahko upravičeno zadovoljni. Dosegli smo domala vse načrtovane cilje, količinsko proizvodnjo, prodajo, izvoz, dohodek, močno smo popravili naše osebne dohodke, pa tudi za razporeditev v poslovne sklade bo ostala kar zadovoljiva vsota sredstev. Pa ne bi smeli našega zadovoljstva graditi samo na finančnih učinkih našega poslovanja v minulem letu! Zdi se mi, da je ravno tako — ali pa morda celo bolj pomembno to, da smo v kolektivu okrepili medsebojno sodelovanje, okrepili enotnost, naše zaupanje drug v drugega in si povrnili nekaj samozavesti, ki je bila v kolektivu po več letih slabših poslovnih rezultatov že močno načeta. Vse to nam izboljšuje začetni položaj ob vstopu v novo poslovno leto in je solidna podlaga, na kateri bomo gradili naše rezultate naprej. In kaj lahko pričakujemo v novem letu? Kakšno leto je pred nami, lahko bolj ali manj samo ugibamo. Ker pa so mnoge predpostavke našega gospodarjenja za leto 1985 znane, je tudi napoved tega, kakšno bo leto, v katerega smo stopili, lahko precej zanesljiva. Tudi če je človek optimist, je ob poznavanju razmer in vseh okoliščin, ki bodo pogojevale možnosti gospodarjenja v letu 1985, treba zelo odkrito reči, da nas čaka zelo

trdo delo in hude preizkušnje. Trezna presoja, žal, ne dopušča velikega optimizma. Ali drugače povedano, že za to, da bi ohranili realno vrednost vsega tistega, kar smo dosegli v letu 1984, bomo morali storiti vsak zase in predvsem vsi skupaj še mnogo več, kot smo v minulem letu. Vložiti bomo morali v naše delo še več znanja, odgovornosti, sodelovanja, discipline pa tudi napora. Med drugim tudi zato, ker bodo za predobro življenje, predvsem pa nespametno in neodgovorno obnašanje v družbi pred leti, računi od zunaj neusmiljeno prihajali naprej. Pa tudi zato, ker ni več možnosti za družbene odpustke slabim gospodarjem z raznimi oblikami solidarnosti. Padanje kupne moči, uravnavanje ponudbe in povpraševanja ter uveljavljanje tržnih zakonitosti nas bo postavilo pred trd in neusmiljen spopad za prodajo naših izdelkov, pred spopad za to, da bi s svojim proizvodnim programom, njegovo kvaliteto in zmernimi cenami obdržali in utrdili svoje mesto na domačem in tujem trgu, pred spopad za to, da bomo tudi v takšnih razmerah ustvarjali dohodek, ki bo zagotavljal socialno varnost naših delavcev in njihovih družinskih članov ter seveda nadaljnji razvoj celotne delovne organizacije. Za vse proizvajalce tu prostora ne bo. Ostali bodo samo najboljši. Vse pogoje imamo, da smo lahko med njimi.

S tem ciljem želim vsem članom kolektiva LESNE v letu 1985 veliko uspehov pri skupnem delu, vsem vam, vašim družinskim članom pa tudi obilo osebne sreče.

Predsednik poslovnega odbora LESNE
Mitja HORVAT

Srečno 1985

**DELAVCEM, KMETOM
KOOPERANTOM,
UPOKOJENCEM LESNE
SLOVENJ GRADEC
IN POSLOVNIM
PARTNERJEM
ŽELIMO V LETU 1985
VELIKO USPEHOV PRI
DELU IN SREČE,
ZADOVOLJSTVA
TER ZDRAVJA**

UREDNIŠTVO VIHARNIKA

Inovacije in inventivna dejavnost

Inovacija pomeni uvajanje nečesa novega na katerikoli področju človeške dejavnosti, vendar je za nas, ki delamo v gospodarstvu pomembnejša tehnološka inovacija, ki se kaže v prvi uporabi znanosti in tehnologije na nek nov način, ki daje izdelku lahko novo vlogo, obliko, ali pa pri že obstoječi tehnologiji pomeni znižanje proizvodnih stroškov in s tem večjo konkurenčnost na trgu. V vsakdanji praksi uporabljamo naslednje izraze: izum, tehnična izboljšava, koristni predlog. V LESNI smo doslej obravnavali v glavnem tehnične izboljšave in koristne predloge iz področja tehnologije in organizacije. Izume, ki bi jih lahko patentirali na patentnem uradu, pa v LESNI za leto 1984 ne beležimo.

Spoznanje, da je inovacijski proces sestavni del samega proizvodnega procesa, vključuje ugotovitev, da je treba posamezno inovacijo upoštevati kot rezultat dela. Pri nas je še vedno močno prisotno mnenje, ki zavira množično inventivno dejavnost, da je inovacijsko ustvarjanje sestavni del delovnih nalog. Normalna delovna obveznost zahteva od delavca, da vestno in pošteno opravlja svoje delo ob danih pogojih dela. Če pa nekdo ustvarjalno prispeva k dosežku dodatnih koristi (zmanjšanje stroškov, povečanje produktivnosti), je to nekaj novega, drugo delo in njegov rezultat je inovacija. Na ta način je prispeval k boljšemu poslovnemu uspehu kolektiva, kolektiv pa mu je glede na samoupravne akte dolžan dati primerno odškodnino oz. posebno nadomestilo. V LESNI pravkar sprejemamo samoupravni sporazum o inventivni dejavnosti, ki bo našim inovatorjem zagotavljal vse pravice, ki izhajajo iz posameznih inovacij.

Tako v LESNI v letu 1984 beležimo precejšen porast inventivne dejavnosti glede na prejšnja leta.

Gospodarska korist, izračunana na podlagi prihrankov materiala ali časa izdelave, znaša v letu 1984 41.553.000,00 din, kar predstavlja indeks povečanja 196 glede na leto 1983. Prav tako je vzpodbuden porast števila inovatorjev, ki je 69 oz. indeks 345 glede na leto 1983. To pomeni, da je glede na število vseh zaposlenih v LESNI 2,3 %. Ta pokazatelj je glede na poprečje v

Sloveniji, ki znaša 0,6 % vseh zaposlenih, sprejemljiv, vendar naš cilj je na 10 zaposlenih en inventivni predlog.

Potekale pa so tudi načrtne akcije za pospeševanje inventivne dejavnosti. Tako so bili organizirani krožki USOMID (usmerjene sistematične organizirane množične inventivne dejavnosti) pod vodstvom univerze iz Maribora na TOZD Nova oprema, kar je pogojevalo veliko število inventivnih predlogov ravno iz tega TOZD.

Za dosežke na področju inventivne dejavnosti pa so inovatorji LESNE dobili tudi republiško nagrado in več nagrad in priznanj v okviru regije oz. občine (26).

V letu 1985 bomo še bolj dosledno in učinkovito vzpodbujali inovacijsko in raziskovalno dejavnost. Posluževali se bomo nekaterih modernih oblik pospeševanja kot so:

- USOMID krožki,
- javni razpisi,
- popularizacija inventivne dejavnosti prek internih glasil,
- javno podeljevanje priznanj in nagrad uspešnim inovatorjem.

Skratka pristopili bomo še bolj načrtnemu vzpodbujanju inovacijske dejavnosti in v ta namen še bolj strokovno usposobili službo in prek le-te skrbeli za enoten pristop do inovacij v delovni organizaciji.

Za pospeševanje inventivne dejavnosti bomo tudi v letu 1985 združevali sredstva na nivoju DO in sicer 0,5 % od minimalne amortizacije in jih uporabljali za vse oblike pospeševanja inventivne dejavnosti in kritja 50 % posebnih nadomestil inovatorjem.

Naša želja je, da z inventivnim delovanjem bistveno prispevamo k povečanju produktivnosti in dohodka z razvijanjem delovnih sposobnosti in znanja z uporabo tehničnih in tehnoloških dosežkov s prihranki na materialu in energiji in s tem povečamo našo konkurenčnost.

Predsednik komisije
za inventivno dejavnost
pri DO Lesna Slov. Gradec:
Drago Pogorevc, inž. stroj.

Vzpon inventivne dejavnosti

69 delavcev Lesne — inovatorjev — se je zbralo 20. decembra 1984 v tovarni ivernih plošč, kjer so ocenili dosežke preteklega leta na področju inventivne dejavnosti, spregovorili o problemih, ki jih spremljajo pri tej dejavnosti in prejeli knjižne nagrade.

Predsednik poslovnega odbora Mitja HORVAT je v uvodu spregovoril nekaj besed o gospodarskem razvoju pri nas in na sploh, t.j. o gospodarjenju v pogojih stalne visoke inflacije, zaprtega trga z vedno večjim povpraševanjem od ponudbe, eksistenčnim solidarnostnim ohranjanjem tistih, ki si s svojo poslovno sposobnostjo tega ne zaslužijo. Dolgoročni program gospodarske stabilizacije zahteva drugačni razvoj in drugačne odnose tudi na podlagi spozna-

nja, da ni razvoja socialistične družbe brez stalnega razvoja proizvodnih sredstev. Razvoja teh pa ne bo brez uveljavljanja nekaterih osnovnih ekonomskih zakonitosti, ki so značilne za sodobno svetovno gospodarstvo, če hočemo postati tudi njegov svetovni del.

Izvoz in vključitev v mednarodno menjavo je za nas iz dneva v dan večjega pomena. V boju za trg in tržne deleže bomo konkurenčni le z nenehnim posodabljanjem proizvodnje in proizvodov, interesom in soodgovornostjo za čim večjo produktivnostjo, boljšo kvaliteto in z zniževanjem stroškov. Če hočemo biti poslovno uspešni, moramo iti v korak s svetovnim razvojem. Za uresničitev tega rabimo čimveč novih idej, inovacij, izumov, čimveč znanja. To mo-

ramo biti sposobni vgrajevati v naše poslovanje, v našo tehnologijo in izdelke. Da bi to dosegli, moramo ustvariti pogoje za razmah vseh oblik ustvarjalnosti in znanju dvigniti družbeno veljavo in ceno. Pot do takšnega razmišljujočega in ustvarjalnega kolektiva seveda ne more biti spontana. Takšen kolektiv je lahko samo rezultat zelo zavestne politike, za katero stoje družbenopolitične organizacije, samoupravni organi in poslovodni delavci ter seveda zavestni in konkretni naporji za njeno uresničevanje. To pomeni, da moramo inovacijsko dejavnost vključiti v strategijo našega dolgoročnega razvoja in v tekočo operativno poslovno politiko.

Zato moramo ustrezno organizirati inventivno in inovacijsko dejavnost, kot

poklicno strokovno in raziskovalno delo in kot usmerjeno, sistematično in organizirano množično inventivno dejavnost (USOMID krožki).

— Še učinkoviteje moramo stalno materialno in moralno vzpodbujati posamezne delavce ali teame za njihove konkretne inovacijske dosežke, pa tudi vse delavce, ki jim je ustvarjalno delo praktično njihova delovna dolžnost s siste-

mom nagrajevanja. Ne smemo se bati pošteno nagraditi inovatorjev.

— Izobraževati in usposabljalni moramo delavce za inventivno — inovacijsko dejavnost in razvijati mišljenje in prepričanje o nujnosti iskanja boljšega, novega, uporabnejšega v vsem tistem, s čimer se srečujemo v svojem delovnem okolju.

— Biti moramo čimbolj odprti do sveta, do spremljanja vsega tistega, kar se

v svetu za nas zanimivega dogaja in povezovati bi se morali z domačimi znanstvenoraziskovalnimi institucijami.

Reči je treba, da v Lesni pri uresničevanju takšne politike v odnosu do krepitve čim širše ustvarjalnosti naših delavcev nismo povsem na začetku. Dokaz za to je 69 delavcev, ki so bili prisotni na slovesnosti v tovarni ivernih plošč.

Knjižne nagrade so prejeli inovatorji:

TP PAMEČE

1. Kombinirani avtomatski vrtni-rezkalni stroj TRIMAT v proizvodnji straničk za rolo omarico.

Ivan Bricman

Ivan Bricman je soustvarjalec več inventivnih predlogov v Lesni in je tudi dobitnik občinske nagrade.

2. Postavitev strojev v linijo

Oto Čegovnik

Stanko Žolger

Žarko Srebrovič

Jože Bezjak

Maks Klančnik

3. Avtomatizacija transporta med robno furnirko in miznim rezkarjem

Slavko Uršnik

Oto Čegovnik

Žarko Srebrovič

4. Sortiranje paketov oblog s pomočjo valjčne proge na mesto viličarja

Franc Štolcer

5. Sprememba tehnološkega procesa obdelave furniranih oblog

Ivan Bricman

Peter Pirkmajer

Franc Vaukan

Vinko Hrastel

TP Pameče

TP PREVALJE

1. Izboljšava na liniji za brazdanje in brušenje vratnih kril

Peter Potočnik

Ivan Vogel

Alojz Pavše

Leopold Vivod

TP Prevalje

Dušan Valente

Peter Rener

Ivan Kompnej

Ivan Kompnej je prejel v tem letu tudi republiško nagrado za uspešno inovacijo v lesni industriji.

2. Priprava za montažo tesnil v podboj Raduha

Valentin Piko

3. Furniranje kaset za stilna vratna krila

Herman Koprivnik

Bernard Pačnik

4. Izdelava in montaža elektronske plošče na ONI-KVIKU

Bernard Pačnik

5. Površinska obdelava kaset (luženje, brušenje)

Štefan Benko

Marjan Pikalo

Karel Pšeničnik

6. Izdelava podlog za palete iz odpadkov

Janez Rifel

7. Predlog izdelave stilnih vrtnih kril s kaseto, pogobljeno kaseto in dvokrilnih stilnih vrat

Marjan Pikalo

Tomaž Štavdeker

Štefan Biškup

TOZD NOVA OPREMA

1. Zamenjava materiala na naslonu kavča in dvoseda Jupiter

Jože Štaleker

Jurij Kresnik

2. Izboljšava pri prešivanju kotnih foteljev na stroju MAMUT

Rudi Smolnikar

3. Odvijalna naprava za žico na stroju za nabijanje kokosa

Janez Knez

Boris Goljat

4. Plošča za namestitev prislonov obdelovanca
Edo Smonkár
5. Zamenjava lesonita z lepenko pri red. fužinah
Jože Štaleker
Jure Kresnik
6. Nadomeščanje rezervnih delov iz uvoza
Boris Goljat
Tone Vocovnik
7. Boljši izkoristek pri embaliranju
8. Boljši izkoristek pri krojenju gradlja za vzmetnico
Marko Zupančič
9. Naprava za navijanje in odvijanje gradlja
Adi Primožič
Ivan Jeromel
Robert Krajnc
Jernej Kresnik
10. Naprava za ravnanje valovitih vzmeti
Adi Primožič
Ivan Jeromel
Jože Potočnik

Nova oprema

DSSP

1. Prihranek časa obdelave podatkov pri restavriranju baze podatkov iz TOTALOVE strukture
Dušan Laznik
Stanko Zvonar
2. Za racionalizacijo dela pri ažuriranju podatkov za razvid del po predvidenem prispevku
Mirko Izak
Matjaž Gostenčnik

DSSP

DSSP

Dušan Laznik
Stanko Zvonar

Na področju raziskovalnih nalog so prejeli še občinske nagrade naslednji avtorji:

Za metodo stalnih vzorčnih ploskev pri urejanju gozdov

Karel Hauser
Mirko Izak
Karel Zagorc

Za raziskovalno nalogo: Razvoj okna v smeri izboljšanja fizikalnih lastnosti

Marjan Rek
Bojan Cokan

Iz TOZD Gozdarstvo Črna
za raziskovalno nalogo: Raziskovanje gozdov na Peci
Miran Čas

TIP OTIŠKI VRH

1. Rudi Mori je avtor več izboljšav, ki so pripomogle k povečani proizvodnji ivernih plošč. Največji učinek je novi režim obratovanja pri proizvodnji surovih ivernih plošč po D tabeli. Je tudi dobitnik občinske nagrade za inovacije leta 1982
2. Predložitev izboljšave izvedene na predajnih nosovih na proizvodni liniji
Stane Pušnik
Ivan Gostenčnik
3. Preureditev zaganjača za viličar LMV
Pavel Kobovec
4. Izdelava dokumentacije za krmiljenje in blokado postrojenja v kotlovnici
Anton Kos

TIP Otiški vrh

TSP Radlje-Podvelka

TSP RADLJE-PODVELKA

1. Večvretenski vrtni stroj in
Jože Mori
Franc Martinčič
Mirko Smolnik
2. Razširitev grelne plošče
Edi Krecenbaher
Rudi Jambrošič
3. Pritrjevanje pomične letvice pri montaži polken
Drago Mumelj
4. Preureditev nanašalne šobe pri stroju za nanos dvokomponentnega thiokolnega kita
Oto Pisnik
5. Izboljšava pri razrezu moralov v lamele
Oto Pisnik
Feliks Kupnik
Mirko Štruc

ŽAGA VUHRED

1. Izdelava cepilnega klina za dvojno cepilko Canali
2. Konstrukcijske spremembe na valjčnih progah
3. Konstrukcija in izvedba prijemala hlodovine in nakladalne žlice
Janez Breznik
Milan Čavnik
Rudi Ješovnik
Mirko Korat
Jakob Namestnik
Otmar Repnik
Franc Sušek

Žaga Vuhred

TOZD TRANSPORT IN SERVISI

1. Izdelava gozdarske žičnice TVS-1500 TRANSVIT
Avgust Krebl
Janez Hrastel
Ivan Waltl
Tone Čreslovnik
2. Predelava in vgradnja diesel motorja M.034 V v vozilo UAZ-469 B namesto bencinskega
Oto Grubelnik
Ivan Vivod
Ivan Krenker
3. Izdelava rezila za sneg pri stroju Rolba
Marjan Nabernik
Štefan Krenker
4. Sistem nastavitve predvžiga na diesel motorjih
Hendrik Gjerkež
5. Varovanje izpada bobna na vitlah Igland
Dani Založnik
6. Izdelava varnostnega stikala proti izpadu vrvi na smučarskih vlečnicah
Franjo Dren

Transport in servisi

DELAJSKI SVET DELOVNE ORGANIZACIJE V DECEMBRU 1984

Na 5., zadnji seji v letu 1984 je delavski svet delovne organizacije sprejel smernice za pripravo plana za leto 1985 in določil osnutek tez dolgoročnega razvoja Lesne Slovenj Gradec.

Pri obravnavi smernic za pripravo plana za letošnje leto je bilo največ pripomb o predlogu investicijskih naložb. Delegat iz TOZD žaga Mislinja je zahteval, da se v smernicah opredeli tudi možnost investicijskih vlaganj v tej temeljni organizaciji, ker je treba urediti skladiščni prostor, transport na žagi je že skoraj nemogoč, potrebno je urediti razkladanje in sortiranje hlodovine. Delavski svet je pripombo sprejel, ker je ugotovil, da je rekonstrukcija na žagi Mislinja nujno potrebna.

TOZD Blagovni promet je dal pripombo na višino rabata, TOK Radlje na ceno gozdnogojitvene dne, TOZD Otiški vrh pa je predlagal, da se že v smernicah določi maksimalni rok od poseka do dostave lesa na skladišče.

Delavski svet je tudi predlagal, naj bodo v planu za leto 1985 za izvedbo vsake dejavnosti navedene tudi odgovorne osebe.

I. R.

V TOK SLOVENJ GRADEC BODO PONOVI REFERENDUM

Delavci TOK Slovenj Gradec so ponovno glasovali o samoupravnem sporazumu o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo dne 10. 12. 1984. Komisija za izvedbo referenduma je sicer ugotovila negativen izid referenduma, vendar je glede na opozorilo pravne službe Lesne že med postopkom referenduma ugotovila, da ni potekal v skladu z določili zakona o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja, kakor tudi ne v skladu z določili statuta TOK. Tako so bile zagrešene takšne nepravilnosti, ki so po vsej verjetnosti vplivale na njegov izid, t.j. referendum ni ponovno razpisal pristojni organ TOK (zbor delegatov, 47 člen statuta), ampak je bil izveden na podlagi razpisa zbora delegatov z dne 31. 7. 1984. Prav tako ni bila ponovno izvoljena komisija za izvedbo referenduma, za sestavo volilnega imenika in volilni odbor.

Referendum je bil izveden neposredno po zboru delavcev, ko še ni bilo do popolnosti razčiščenega vprašanje, zaradi katerega je bil zbor delavcev in glede katerih naj bi se odločali na referendumu. Ker torej delavci niso bili do podrobnosti seznanjeni s predlogom samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za

delitev sredstev za osebne dohodke, zlasti pa niso imeli na vpogled pismenega predloga grup po analitični oceni, ki izhajajo iz metodologije predvidenega prispevka, kar je sestavni del omenjenega sporazuma, so bili glede posameznih vprašanj lahko v zmoti in so glasovali drugače, kot bi sicer, če bi bil postopek pravilno izveden in izpeljan v skladu z zakonom in samoupravnimi splošnimi akti.

Zaradi tega je komisija referendum razveljavila in predlagala zboru delegatov TOK, da referendum o tem vprašanju razpiše v skladu z zakonom o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja in samoupravnimi splošnimi akti, najkasneje v mesecu decembru 1984, pri čemer naj določi točen datum izvedbe referenduma, organe za izvedbo referenduma in vprašanje, o katerem se bo odločalo. Do dne razpisa bo odbor za delovna razmerja skupaj s pristojnimi službami pripravil predlog grup oziroma analitičnih ocen za posamezna dela in naloge tako, kot so predlagali delavci na zboru dne 10. 12. 1984.

Iz poročila komisije za
izvedbo referenduma
I. R.

Delavska kontrola je razpravljala o tračni žagi

Delavska kontrola je na 3. seji v mesecu decembru zaključila razpravo o tračni žagi Canali. Ugotovila je, da je bila tehnologija za žago uvožena po hitrem postopku, brez raziskave splošnih pogojev za izgradnjo nove žage. Določeni krog strokovnih ljudi ni eksaktno reševal in rešil te investicije. Delavska kontrola je kolektivno odgovornost pri tej investiciji negativno ocenila in izrekla grajo strokovnemu teamu, ki je projektiral in izvajal to investicijo. Delavska kontrola Lesne bi morala že mnogo prej dati v program svojega dela oceno nakupa tračne žage za Mušenik in o tem temeljito razpravljati. Negativne izkušnje, pridobljene z nakupom

te žage, nam morajo biti pouk, da se reševanje zaostalosti v tehnološkem pogledu ne da reševati kampanjsko in z enostranskimi ter premalo strokovno utemeljenimi rešitvami.

SKLEPI
1. V bodoče naj bi se vse večje investicijske odločitve na nivoju TOZD in delovne organizacije bolj temeljito in poglobljeno obravnavale. Delavske kontrole v posameznih TOZD morajo bolj budno spremljati načrtovanje in izvajanje investicij, ker le tako se take napake ne bodo več ponavljale. Samoupravni organi v TOZD naj bi predloge o investicijah bolj resno obravnavali. Vsaka naložba bi morala biti ekonomsko in vsebinsko utemeljena.

2. Delavske kontrole vseh TOZD Lesne morajo do 30. 1. 1985 dati zapisnike delavski kontroli Lesne, iz katerih mora biti razvidno, da so obravnavale stanje o nemontiranih oziroma neuporabljenih osnovnih sredstvih v svojih TOZD.

3. Vodstvo delovne organizacije mora skupno s svojimi strokovnimi službami do 1. 4. 1985 pismeno obvestiti delavsko kontrolo Lesne, kako je bil problem obravnavane tračne žage rešen.

4. S potrditvijo navedenih variant pri reševanju problematike meni delavska kontrola Lesne, da je zadeva o napakah pri nabavi tračne žage Mušenik končana in razprava definitivno zaključena.

I. R.

Ali je umestno, da ena tretjina kolektiva ostane brez zaposlitve

V septembru 1984 je strokovna komisija, imenoval jo je SIS za gozdarstvo, že šestič pregledala poškodbe po muflonih na področju GG Plešivec. Ugotovitve komisije so si vsako leto podobne: mufloni še vedno pustošijo po SLP gozdovih in poškodbe se sumirajo na mladem in odraslem drevju. Mufloni nas s svojimi razvadami tudi redno presenečajo. Letos so prvič bolj korajžno zakoračili po svoj zalagaj hrane tudi v privatno gozdno posest. Ali pa so morda gozdarji TOK in kmetje šele letos priznali tega novega vsiljivca? Kot izvidnik pa se je pojavil celo v Završah.

Presenečajo pa se nas tudi lovci. V skladu s SS o gojenju muflona vsako leto skupno z gozdarji ugotavljajo škode po muflonih in preko komisije za usklajevanja gozdarstva in lovstva skupno določajo plan odstrela muflona. Za leto 1984 je določen v višini 45 komadov v razmerju 40:60. Toda realizacijo odstrela vrše lovci sami in tako je na dan 20. 12. 1984 stanje naslednje:

	plan	odstrel	%
ovni	18	18	100
ovce	27	17	63
Skupaj	45	35	77

Lovci namreč priznavajo, da je za plešivškega muflona karakteristična deformacija rogov, ker rastejo tako, da se

zavijajo nazaj v vrat. In da bi reveže-muflone rešili bolečin, jih pač hite streljati, za ovce pa bodo tako ali tako zaprosili podaljšanje lova v januarju 1985, čeprav breje ovce ni lepo streljati.

Sredi decembra pa so si prvič ogledali domovanje muflonov gojitelji Lesne, ki se v svojem področju dela še niso srečali s problematiko muflona. Bili so neprijetno presenečeni, čeprav so bili med njimi gozdarji-lovci. Njihovi predlogi za sanacijo gozdarstva v GG Plešivec pa so ponovno opomnili področne gozdarje, da bodo odgovorili po pogovoru:

»Varuj svoj gozd, ker vnukov rod bo sodil tvoje delo«.

Predlogi gojiteljev, kako rešiti problem škod po muflonih:

— dosledno sproti vsako leto zaračunati vse škode področnim lovskim družinam. Tolikšnih škod ne otehtajo niti zlate trofeje muflonov,

— izzvzeti ca. 1200 ha gozdov iz rednega gospodarjenja zaradi gojitve muflonov, kar pomeni odreči se ca. 6000 m³ letne sečnje ter istočasno prijaviti na zavodu za zaposlovanje 1/3 zaposlenih TOZD gozdarstva Slovenj Gradec.

V slovenskem merilu je naša problematika muflona nepomembna, za TOZD gozdarstvo Slovenj Gradec pa pomeni »biti ali ne biti«, saj nam poleg muflonov dela že velike težave jelenjad na Pohorju in Plešivcu ter plin, ki verjetno prihaja iz termoelektrarne Šoštanj.

Vida VRHNJAK

Razmislimo, kako preživeti naš letni dopust

Konferenca osnovnih organizacij zveze sindikatov v LESNI je v maju 1984 imenovala šestčlansko komisijo za oddih in počitniške domove z naslednjimi nalogami:

- da spremlja, proučuje in obravnava vprašanja s področja oddiha in počitniških kapacitet;
- da daje konferenci sindikata predloge za urejanje iz svojega področja dejavnosti;
- da pripravi osnutke planov za to področje in jih posreduje v razpravo konferenci;
- da organizira oddih v počitniških domovih LESNE in druge oblike oddiha itd.

Imenovana komisija je oblikovala svoja stališča in sklepe na podlagi podrobne analize stanja počitniških kapacitet in dosedanjega koriščenja teh kapacitet.

Počitniške kapacitete

DO LESNA ima trenutno na razpolago 140 ležišč v petih obmorskih krajih, in sicer:

	ležišč
Filip Jakov — devet sob	35
Punat na otoku Krku — pet kamp prikolic	25
Selce pri Crikvenici — pet hišic	25
Lantern kamp pri Poreču — šest kontejnerjev	30
Hotel Bernardin v Portorožu — pet sob	25

Poleg teh kapacitet imajo posamezni TOZD še v raznih krajih 13 kamp prikolic in dva kontejnerja, za katere pa nimamo podatkov, komu služijo in za kakšno ceno.

Kvaliteta vseh teh objektov s 140-ležišči, po izjavah dosedanjih koristnikov, ni na višini, ki bi bila primerna delovni organizaciji, kot je LESNA. Naš največji počitniški objekt v Filip Jakovu že dolgo ni bil obnovljen ali moderniziran, saj niso bila izvedena niti najnujnejša tekoča popravila.

Selce so in ostanejo natlačeno barakarsko naselje, brez lastnih sanitarij ter z obveznim jedilnim priborom v potovalki vsakega dopustnika.

Kamp prikolic na Krku so le toliko vredne, da se z družino lahko zgubiš med tujci in vsaj 10 dni ne gledaš svojih sodelavcev.

Trenutno so najbolj razkošni in zaželeni še novi kontejnerji v Lanterni kampu pri Poreču. Udobje, ki ga nudi kuhinja in sanitarije, odtehtajo druge pomanjkljivosti.

Portorož pa je kategorija zase: mondeni turistični vrvež in cene niso všeč večini kolektiva LESNE.

Koriščenje počitniških zmogljivosti

S predpostavko, da traja počitniška sezona 70 dni, to je dobra dva meseca, so bile koriščene kapacitete v letu 1984 tako:

tabela I	%
Filip Jakov — 128%, s sindikalnimi izleti	147
Selce	83
Portorož	78
Lantern kamp — 72%, z najetimi sobami Veli Maj	97
Punat	90

ali preračunano na dneve koriščenja:

tabela II	dni
Filip Jakov (všeti sindikalni izleti) trajanje sezone	103
Selce	58
Portorož	54
Lantern kamp 50 dni, vset Veli Maj	68
Punat	49

Vse kapacitete, to je 140 ležišč, so bile povprečno koriščene 70 dni v sezoni 1984.

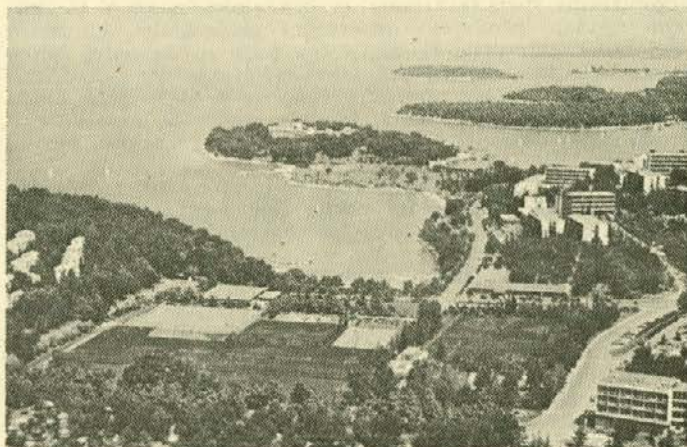
Poprečna 70-dnevna sezona v počitniških objektih je namreč izračunana brez najetih sob v Filip Jakovu in v Velem Maju.

Analiza koriščenja počitniških kapacitet po posameznih TOZD LESNE je prikazana v naslednji razpredelnici: v letih 1980 do 1984, to je v petih sezonah, je koristil počitniške zmogljivosti vsak zaposlen LESNE tako:

tabela III

DSSP, IB, BP	— poprečno 25 dni v 5 letih
Zaga Mušenik	— poprečno 13 dni v 5 letih
Gozd. Mislinja, TIS, TIP	— poprečno 12 dni v 5 letih
CLS	— poprečno 11 dni v 5 letih
Gozdarstvo Črna	— poprečno 10 dni v 5 letih
Zaga Otiški vrh	— poprečno 9 dni v 5 letih
Gradnje	— poprečno 8 dni v 5 letih
TP Pameče in Podvelka	— poprečno 7 dni v 5 letih
TP Prevalje	— poprečno 6 dni v 5 letih
NO, Gozd. Slov. Gradec	— poprečno 5 dni v 5 letih
Gozdarstvo Radlje	— poprečno 3 dni v 5 letih
*TOK Ravne	— poprečno 22 dni v 5 letih
*TOK Dravograd	— poprečno 20 dni v 5 letih
*TOK Slov. Gradec	— poprečno 19 dni v 5 letih
*TOK Radlje	— poprečno 9 dni v 5 letih

K zgoraj navedenim podatkom pa moramo prištevati še tako imenovane 3- do 5-dnevne »sindikalne izlete« v Filip Jakovu, ki so morali dosledno koristiti izvensezonske usluge; v glavni sezoni so imeli prednost individualni prijavljenci.

Primerjava cen za posamezne usluge je naslednja:

7-dnevni penzion v glavni sezoni v poprečnem hotelu v Poreču v letu 1984 je znašal 12.600 din.

— Planirana ekonomska cena za Filip Jakov pa za 7 dni znaša 7630 din. Predvidena izguba v domovih za leto 1984 ni najmanjša.

Vlaganje za leto 1985 v višini ca. 4.000.000 din preračunano na 922 dopustnikov v letu 1984 znaša na dan 433,84 din oz. za 7 dni 3030 din.

— Približna dejanska cena 7-dnevnega bivanja v Filip Jakovu je torej 10.660 din, kar znaša 85% redne hotelske cene. Priznati pa moramo, da v tem izračunu niso prikazani vsi dejanski stroški počitniških domov, ker so pač skriti na drugih stroškovnih mestih ali v splošnih stroških skupnih služb ali posameznih TOZD. Če bi bili dostopni podatki o stroških za ostale lokacije oz. objekte (prikolice, kontejnerje, hišice) razen Filip Jakova, pa bi bila računica oz. primerjava še bolj grozljiva.

Končne ugotovitve

— Počitniške zmogljivosti s 140 ležišči pomenijo 5% delež na število zaposlenih v Lesni in odgovarjajo želenemu družbenemu standardu za naslednje srednjeročno obdobje. Po številu ležišč na zaposlenega se lahko primerjamo z železarno Ravne, ki ima neprimerno boljši družbeni standard.

— Lastništvo kapacitet v okviru LESNE in po posameznih TOZD ter njihovo upravljanje in koriščenje trgajo enotnost delovne organizacije in negirajo enakost pravice do družbenega standarda za vse člane kolektiva LESNE.

— Nenačrtno raztresene lokacije počitniških objektov podražujejo stroške vzdrževanja in upravljanja ter onemogočajo usmerjeno izrabo kapacitet.

* podatki niso primerljivi za TOK, ker so usluge koristili tudi kmetje

— Kvaliteta objektov z okolno infrastrukturo nikakor ni primerna za zdrav oddih in rekreacijo, niti ni v ponos delovni organizaciji LESNA.

— Usmerjanje rekreacije je bilo zaradi razdrobljenih kapacitet doslej bolj stihijno in prepuščeno individualnim interesom posameznikov. Počitniške zmogljivosti so koristili predvsem neproizvodni delavci, medtem ko je bil usmerjen oddih pretežno fizičnih delavcev v obliki sindikalnih izletov odrinjen v izvensezonsko obdobje (Izgovor: saj veliko delavcev ne zna plavati! — Ali je prav?)

Glej tabelo III

— Zaradi neprimerne lokacije in kvalitete počitniških objektov je bila tudi intenziteta koriščenja različna od 70 do 147%, to pomeni, da je bilo potrebno dodatno najemati privatne sobe v Filip Jakovu in v Velem Maju pri Poreču.

Glej tabelo II.

— Oddaljenost Filip Jakova je pomembna le, če je vezana na osebni prevoz. Stroške organiziranega prevoza pa lahko odtehta sigurno lepo vreme, daljša glavna sezona in večja kapaciteta doma.

— Na podlagi dosedanjih izkušenj lahko zaposlene v LESNI grupiramo na dve interesni skupini v pogledu koriščenja dopusta na morju:

1. Pretežni del kolektiva želi organiziran dopust s kompletno oskrbo od odhoda od doma do povratka domov: to pomeni organiziran prevoz, celi penzioni, hotelske usluge, organizirana šport in zabava ter druge aktivnosti. V to skupino spadajo predvsem neposredni proizvajalci, ki imajo pretežno nezaposlene žene. Takšne želje so do sedaj lahko izpolnili le tako imenovani »sindikalni izleti«.

2. Drugo manjšo interesno skupino predstavljajo predvsem neproizvodni delavci, ki žele preživeti dopust le v krogu svoje družine, z individualno izbiro prehrane, zabave in športa.

— Izvedba oddiha in rekreacije ne more biti strogo vezana le na letni dopust na morju, ampak pride v poštev ob določenih pogojih tudi dopust na planinah in v zdraviliščih.

Komu, kdaj in kako naj služijo počitniški domovi?

V smislu socialističnih odnosov med delavci, ki združujejo svoje delo v TOZD in prek njih v DO, naj počitniški domovi in ostali objekti družbenega standarda pod enakimi pogoji služijo vsem članom kolektiva DO, njihovim družinam in upokojencem. Poleg oddiha morajo nuditi naslednje možnosti: vzdrževanje in izboljševanje telesne kondicije, vzdrževanje zdravstvene odpornosti, športno usposabljanje in udejstvovanje, splošno izobraževanje, vzgajanje socialističnih odnosov ter razne druge aktivnosti in zabave.

Zaključki in sklepi komisije za oddih in počitniške domove

— Vse počitniške kapacitete se združijo v enotno gospodarjenje in koriščenje v DO Lesna.

— V srednjeročnem obdobju ostajamo pri počitniških kapacitetah s 140 ležišči, s poudarkom na izboljšanju kvalitete objektov — infrastrukture in uslug ter s tem v zvezi podaljšanje sezone koriščenja kapacitet.

— Do konca srednjeročnega obdobja rekonstruiramo, moderniziramo, dogradimo ali dokupimo objekte le na dveh lokacijah:

I. Filip Jakov — osrednji počitniški center z letno kapaciteto 80—100 ležišč, z vsemi vzporednimi objekti in osebjem.

II. Center individualnih stanovanjskih enot s karakteristiko kontejnerjev ali garsonjer ter dolgoročno možnostjo dokupa takih enot na isti lokaciji.

— Vse ostale lokacije oz. objekti se kontinuirano opuščajo oz. odprodajo vzporedno z iztrošenostjo ali neuporabnostjo.

— Pogodbena koriščenja 25 ležišč v hotelu Bernardin v Portorožu bi koristili do izteka pogodbe čez 5 let. Ugotovi se naj možnost koriščenja tudi izven pogodbenega časa, ki je omejen le na glavno letno sezono.

— Za dolgoročno izvedbo vseh načrtovalnih del morajo vsi TOZD LESNE najti najprimernejši samoupravni način zbiranja finančnih sredstev ter istočasno dati nalogo strokovni službi za načrtovanje, organizacijo in izvedbo načrtovanih del.

Odmev

Odmevnost 1. seje komisije za oddih in počitniške domove z dne 21. 11. 1984 je rodila prve sadove.

— predlogu smernic za sestavo plana za leto 1985 je zapisana v zadnjem odstavku na strani 3: »V prihodnjem letu bomo pričeli izvajati enotno politiko zagotavljanja možnosti oddiha in rekreacije delavcev v okviru DO. Zato bomo združili vse počitniške kapacitete v skupno last DO in pričeli združevati sredstva za modernizacijo in povečanje kapacitet, da bi tako zagotovili enake možnosti letovanja vsem članom kolektiva LESNE.

— Poslovodni odbor je dne 15. 12. 1984 imenoval delovno skupino za pripravo predloga programa razvoja počitniških kapacitet za potrebe delavcev DO LESNE, ki jo sestavljajo:

Dretnik Dušan, dipl. inž. gozd. — vodja

Petek Danica — tajnik

Potočnik Tone, dipl. inž. gozd. — član

Duler Vida, dipl. inž. gozd. — član

Štanta Zdenka, dipl. oec. — član

Rogina Ivo — član

Rok: 31. 1. 1985

Pripis: moja želja

Ko boste na samoupravnih organih obravnavali problematiko počitniških domov, naj diskusija ne izveni v refren kolegija direktorjev TOZD, ko so pri obravnavi »Smernic za leto 1985« — zagovarjali lastne počitniške kapacitete.

Predsednik komisije za oddih in počitniške domove
Vida Vrhnjak-Duler

Kadrovske vesti

PRIŠLI V TOZD — NOVEMBER 1984

Priimek in ime — datum nastopa — naloge in opravila, ki jih bo opravljal — organizacija, iz katere prihaja

TOZD GOZDARSTVO SLOVENJ GRADEC

Pačnik Vinko, 5. 11. 1984, gozdni delavec, TOZD TIS Pameče

Temnikar Ferdo, 5. 11. 1984, gozdni delavec, Merx Celje
Čeh Srečko, 5. 11. 1984, gozdni delavec, Integral Slov. Gradec

Razbornik Jože, 5. 11. 1984, gozdni delavec, Integral Slovenj Gradec

Razbornik Jože, 5. 11. 1984, gozdni delavec

TOZD GOZDARSTVO MISLINJA

Konečnik Matjaž, 1. 11. 1984, gozd. delovodja, TOZD Gradnje

Založnik Miran, 1. 11. 1984, gozdni delavec-sekač, Gorenje Velenje

TOZD ŽAGA MISLINJA

Oder Miran, 5. 11. 1984, vezanje obrezlin

Poklič Zvonko, 26. 11. 1984, vezanje obrezlin, Gorenje Fecro Slov. Gradec

Jesenčnik Mirko, 22. 11. 1984, sortirač žag. lesa

TOZD ŽAGA OTIŠKI VRH

Rihteršič Janez, 5. 11. 1984, zlaganje-odprema, Gorenje Fecro Slovenj Gradec

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE

Korošak Mira, 1. 11. 1984, vodja stroja, prva zaposlitev

TOZD TOVARNA STAVBNEGA POHIŠTVA RADLJE-PODVELKA

Kajzer Miran, 2. 11. 1984, pom. pri stroju, prva zaposlitev
Verdinek Marija, 2. 11. 1984, pom. pri stroju, prva zaposlitev

Medved Ivan, 5. 11. 1984, pom. pri stroju, prva zaposlitev
Smolar Marjan, 6. 11. 1984, nadzor in kurjenje, Avtoprevoz Podvelka

Gube Franc, 12. 11. 1984, pom. pri stroju, Gorenje Muta
Juhart Darja, 12. 11. 1984, pom. pri stroju, prva zaposlitev

Germ Ferdinand, 13. 11. 1984, vodja ekstrudorjev, iz JLA
Krajnc Ferdi, 14. 11. 1984, pom. pri stroju, Gorenje Muta

Potnik Srečko, 14. 11. 1984, pom. pri stroju, prva zaposlitev

Kac Zdenka, 14. 11. 1984, pomoč pri stroju, prva zaposlitev

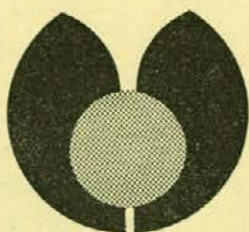
Osrajnik Robert, pomoč. pri stroju, prva zaposlitev

Rižnik Branko, 15. 11. 1984, pom. pri skl. lesa, Žaga Otiški vrh

KOROŠKA KMETIJSKA
ZADRUGA, n. sub. o.
SLOVENJ GRADEC

KOROŠKA ZADRUŽNA
HRANILNO KREDITNA
SLUŽBA, n. sub. o.
SLOVENJ GRADEC

PRILOGA

Z A K M E T I J S T V O

PRILOGA ZA KMETIJSTVO izhaja mesečno. Prilogo izdaja KKZ Slovenj Gradec in KZ HKS Slovenj Gradec in je sestavni del Viharnika.

Ureja uredniški odbor. Glavna urednika Rok Gorenšek in Jože Krevh.

Naslov: KKZ Slovenj Gradec, Celjska c. 7, Uredništvo priloge za kmetijstvo, telefon 842-341.

Klišeji in tisk: ČGP Večer Maribor, Tržaška c. 14, 62000 Maribor, 1985.

LETO V — ŠTEVILKA 1

JANUAR 1985

POŠTNA PLACANA

Predstavljamo vam kmetijo Pogač

Dolga brda je hribovsko naselje, ki se razprostira med Poljano in Sentanelom skoraj do meje s sosednjo Avstrijo. Šteje okrog 24 kmetij, katere proizvodno sodelujejo s KKZ »TRATA« Prevalje. Med njimi je tudi »Pogačeva« kmetija, ki leži na nadmorski višini 580 m in v naravi predstavlja celek. Konfiguracija zemljišč je zelo razgibana in za obdelovanje z mehanizacijo težavna, ker so tereni ponekod strmi.

Na kmetiji gospodarji Danijel Pavel z ženo Mojco ter bico Marijo, ki kljub svojim 62 letom pridno pomaga pri delu. Tudi za nasledstvo in s tem za obstoj kmetije sta mlada že poskrbela, saj imata 14-letnega sina Pavla in 12-letno hčerko Danijelo. Oba sta pridna šolarja, sin pa tudi že poprime za težavnejša kmečka dela, najraje pa namesto očeta igra traktorista.

Kmetija meri skupaj 21 ha, od tega 11 ha gozdov in 10 ha obdelovalnih površin. Travnikov in pašnikov je 7 ha, 3 ha pa ima njiv. Poleg silažne koruze in krompirja seje tudi več vrst žit, kot so rž, oves in ječmen.

Trenutno ima v hlevu 28 glav goveje živine in to 7 krav, 5 plemenskih telic, 10 bikov in 7 telet. Da pa ima takšen stalež živine, je nujno izdatno gnojenje travnih površin. Poleg z gnojevko in hlevskim gnojem gnoji površine tudi z mineralnimi gnojili. Le tako je mogoče pridelati dovolj osnovne krme za živino. Pri Pogaču je pridelajo vedno dovolj. Časi se pa spreminjajo in že letos so nabavili 3 tone umetnih gnojil manj kot prejšnje leto. Gospodar pravi, da če bodo cene tako visoke, bo nabavo gnojila še zmanjšal in s tem tudi stalež živine. Povprečno odda na leto osem bikov, ki dosežejo živo težo tudi do 700 kg in še okrog 8000 litrov mleka.

S pomočjo kredita so leta 1976 adaptirali hlev za govejo živino in ga uredili na sistem odplakovanja, zgradili 3 stolpne silose, katerih kapaciteta je 120 m³. Letos so silose pri Pogaču kljub slabšemu pridelku koruzne silaže napolnili.

Tudi za mehanizacijo so že poskrbeli, saj imajo poleg dveh traktorjev še vse traktorske priključke. Nekaj strojev pa imajo skupaj s sosedi v strojni skupnosti.

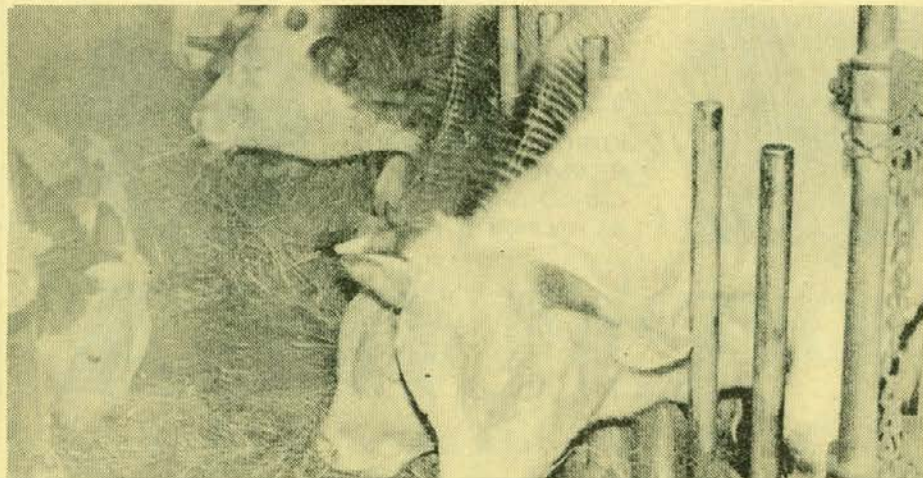
Da so pri Pogačevih res pridni in prizadevni, kaže tudi gradnja nove hiše. Z gradnjo so začeli leta 1981, za kar so dobili tudi kredit. Kmetija ima idealne pogoje za razvoj kmečkega turizma in s to dejavnostjo mislijo pričeti v bližnji prihodnosti. V novi hiši bodo uredili šest turističnih sob in stacionarni turizem bo kot nalašč za povečanje dohodka na kmetiji. Da bo kmečki turizem res uspeval, sem prepričana, kajti tu te pričakajo vedno prijazni in nasmejani ljudje, dobra malica predvsem pa mošt, ki po svoji kvaliteti slovi daleč naokrog. Znano je, da so jabolčni mošti na Dolgi brdi eni najboljših v občini Ravne. Letos so pri Pogaču »naprešali« kar 12.000 litrov mošta in skrbijo, da ga ne bi »popili« nimajo.

S proizvodnimi rezultati so pri Pogaču zadovoljni. V bodoče želijo le-te še povečati, vendar bo to težko, kajti previsoke cene repromateriala, prenizke odkupne cene mleka in mesa ter previsoke obresti za kredite, jih pri tem zelo ovirajo. Pospeševalna služba jim bo pri uresničevanju zastavljenih ciljev rada pomagala.

Malči Ceklin, dipl. inž. agr.

Premije in regresi za spodbudo kmetijstvu v letu 1985

Tudi v letu 1985 bodo kmetje, ki organizirano, pogodbeno pridelujejo hrano, deležni posebnih premij in regresov. Denar za te premije prispevajo po posebnem DRUŽBENEM DOGOVORU republiški in občinski skladi za intervencije v kmetijstvu, živilorejska poslovna skupnost Slovenije in poslovna skupnost za sadje, krompir in vrtnine.

Pretežni del premij je namenjen za pospeševanje živiloreje, predvsem za povečano prirejo mesa in mleka. Posebnost letošnjih premij je tudi to, da so za višinsko območje (V) kar za enkrat večje kot za nižinsko območje (N). Na ta način naj bi delno nadoknadili bistvene višje stroške pridelave hrane v višinskih območjih.

Vse predvidene premije bodo kmetje lahko uveljavili pri svoji združni organizaciji na podlagi predhodno sklenjene letne pogodbe za tržno pridelavo (mleko, klavne živine, vzreje klavnih privesnic, povečanega staleža krav itd.). Pogodbo je treba skleniti na začetku leta. Premije pa bodo sproti obračunane po dejansko oddanih količinah pogodbeno dogovorjenih pridelkih.

Premije in regresi bodo na razpolago za sledeče namene:

ZA POSPEŠEVANJE ŽIVINOREJE NA DOMAČI KRMI

1. Premiiranje povečanja staleža osnovne črede krav

Premija znaša:

— 20.000 din po glavi v nižinskih območjih

— 40.000 din po glavi v višinskih območjih

Premija pripada združenim kmetom za vsako dodatno vhlavljenno plemensko kravo, če s tem oblikuje čredo najmanj petih krav ter, da se rejec zaveže, da bo tako povečan stalež obdržal najmanj 5 let.

2. Premiiranje pitanja telet

Premija znaša:

— 6000 din po glavi ali 21,82 din na kg mesa v nižinskih območjih

— 12.000 din po glavi ali 49,64 din kg mesa v višinskih območjih

Preračunano na kg žive teže pa:

12 din v nižinskih in 24 din v višinskih območjih

Premija pripada pogodbenim rejcem, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

— da je za oddano žival bila sklenjena pogodba na začetku leta;

— da žival ob oddaji ni starejša od 36 mesecev;

— da se pri juncih (bikih) pridobi najmanj 275 kg mesa in pri junicah najmanj 240 kg mesa.

Premijo bo zadruga obračunala rejcu istočasno s plačilom za odkupljeno žival. Premija se lahko obračuna, če združeni kmet sklene z drugo pogodbo za celotno tržno proizvodnjo mleka in mesa v tekočem letu in izpolnjuje pogodbene obveznosti.

Premija se lahko uporabi samo za pridelovanje krme (nakup mineralnih gnojil, semen, ureditev silosov in sušilnik — prevetrovalnih naprav).

3. Premiiranje reje klavnih privesnic

Premija znaša:

— 12.000 din po glavi v nižinskih območjih

— 24.000 din po glavi v višinskih območjih

Premija pripada rejcu za vsako telico v pitanju, ki je enkrat telila, rjave ali lisaste pasme, križanke teh, ali črno-bele z mesnato pasmo, ne glede na poreklo.

Premija se izplača rejcu ob oddaji privesnice za zakol, s pogojem, da je klavna privesnica ustrezno spitana in, da bo za pridobljeno tele sklenjena pogodba za nadaljnjo pitanje ali tele prodano zadrugi za nadaljnje pitanje.

Če se rejec odloči privesnico rediti kot plemensko kravo in s tem povečati čredo plemenskih krav, mu pripada samo premija za povečanje osnovne črede.

4. Premiiranje proizvodnje mleka

Premija znaša:

— 1 din po litru v nižinskih območjih

— 3 din po litru v višinskih območjih

Premija se obračunava mesečno in pripada rejcem, ki imajo z zadrugo sklenjeno ustrezno pogodbo za oddano mleko, ki ustreza predpisani kakovosti po posebnem pravilniku.

5. Premija za ovčerejo

Premija znaša:

— 3000 din za vsako plemensko ovco

— 10.000 din za nabavo ali vzrejo testiranega ovna

Premija pripada združenim kmetom, ki pogodbeno redijo ovce in sicer pod naslednjimi pogoji:

— za povečanje staleža osnovnih tropov plemenskih ovac s staležem na dan 1. januarja 1985 najmanj 10 plemenskih ovac;

— da je plemenska ovca stara največ štiri leta in, da so ovce oštevilčene;

— da rejec ne bo zmanjšal staleža ovac najmanj 5 let in, da ima z zadrugo sklenjeno pogodbo o tržni proizvodnji mesa ali mleka ter volne;

— da so ovni direktno testirani na rastnost in, da ima rejec najmanj 20 ovac;

— da so nabavljene živali veterinarsko pregledane.

6. Premija za konjerejo

Za zrejo žrebic in žrebičkov hafliške pasme na podlagi pogodbe o reji znaša premija 20.000 din za vsako plemensko žival; za zrejo matičnih kobil z žrebeti, starimi 6 mesecev, v kmečki reji v višini 3000 din za vsako žival.

ZA POSPEŠEVANJE POLJEDELSKE PROIZVODNJE

1. Regresiranje nakupa semenske pšenice in rži

Regres znaša: 20 din za kg semenske pšenice in rži.

Regres pripada pridelovalcem, ki so sklenili pogodbo z zadrugo o tržni proizvodnji pšenice ali rži s tem, da oddajo najmanj 2000 kg pšenice ali rži na hektar ter dodatno oddajo en kilogram pšenice ali rži za vsak kg prejetega semena.

Poleg tega pripada pridelovalcem še 1 din za kg oddane pšenice oz. rži kot regres pri nabavi mineralnih gnojil in zaščitnih sredstev.

2. Regresiranje nakupa semenske koruze

Regres znaša: 100 din za kg semenske koruze priporočenih hibridov

Regres pripada živilorejcem, ki imajo sklenjeno pogodbo za zadrugo za oddajo klavne živine ali mleka in sadijo hibridno koruso za siliranje ali za zrno.

3. Regresiranje nakupa semenskega krompirja

Regres znaša: 20 din za kg priznanega semenskega krompirja.

Regres pripada pridelovalcem krompirja, ki imajo z zadrugo sklenjeno ustrezno pogodbo in, če oddajo najmanj 20.000 kg jedilnega oz. industrijskega krompirja na hektar.

Podrobnejša navodila za uveljavljanje prej naštetih premij in regresov so na voljo pri vaših združnih pospeševalcih.

Ivan URŠIČ, dipl. inž. agr.

Vzreja telet

Uspehi ali neuspehi v govedoreji so v veliki meri odvisni od pravilne vzreje telet. V zadnjem času, ko v Sloveniji primanjkuje govejega mesa in mleka, je to še posebej pomembno. Zato mora biti skrb vsakega rejca, da vzredi tele, ki bo zdravo, ki bo hitro rasto in ki bo pozneje dalo veliko mesa, oziroma mleka.

Seveda pa je predpogoj za uspeh pravilna prehrana in oskrba krav v visoki brejosti. Krava naj bo pravočasno presušena, to je 6 do 8 tednov pred telitvijo. V tem obdobju naj dobi s krmno dovolj hranilnih snovi, predvsem pa dovolj rudnin in vitaminov.

Paziti moramo, da se krave v tem obdobju preveč ne odebelijo. Pokladajmo jim kvalitetno travno, oziroma kormuzno silažo in seno. Šele 3 do 4 tedne pred telitvijo jim pokladamo tudi močna krmila. V visoki brejosti nekoliko omejimo količine silaže, saj vsebuje pre malo beljakovin in rudnin. V poletnem obdobju dobijo krave na dobri obročni paši dovolj hranilnih snovi za rast plodu in za nabiranje telesnih rezerv za poznejšo laktacijo.

V kmečkih hlevih teli krava navadno na svojem stojišču. Pri tem moramo paziti na čistočo in poskrbimo, da je ležišče nastlano s primerno steljo. Teletu po porodu takoj razkuzimo popek z jodovo tinkturo. Večina krav tele polize, s čimer pospeši sušenje teleta in spodbudi dihalni refleks in krvni obtok. Priporočamo, da teleta ne držimo skupaj, temveč jih namestimo v posebne bokse z lesenimi rešetkami. Paziti moramo, da temperatura v hlevu pozimi ne pade pod 10°C in da v hlevu ni preveč vlažno.

Za uspešen razvoj teleta je pomembno, da dobi čimprej po porodu mlezivo. Mlezivo je mleku podobna snov, ki ga daje krava prvih 10 dni po porodu. Vsebuje mnogo več hranilnih snovi kot navadno mleko. V njem so posebne beljakovine, imenovane gama in imuno globulini, ki tele obvarujejo pred boleznimi. Teh zaščitnih snovi pa je v mlezivu največ v prvih urah po telitvi, pozneje pa vedno manj. Na nesrečo pa se tudi zelo hitro zmanjšuje sposobnost, da beljakovine pridejo nespremenjene iz prebavil v kri.

Zato naj dobi tele mlezivo čimprej po porodu (najbolje že prvo uro po telitvi). Pri tem pazimo, da ne pride v želodec hkrati preveč mleziva. Tele naj dobiva mlezivo večkrat na dan in to od 1 do 2 litra ob vsakem napajanju.

Večkrat rejci sprašujejo, kaj je bolje, teleta napajati ali da sami sesajo. Oba načina imata dobre in slabe strani. Pri sesanju ni bojzani, da se pojavi driska. Tak način vzreje telet lahko prepustimo tudi manj vestnim osebam. Slaba stran pa je v tem, da teletu ne moremo odmeriti dnevne količine mleka. S starostjo teleta lahko nastanejo poškodbe vimena pri kravah.

Pri napajanju pa lahko vsak dan odmerimo količino mleka. Z omejevanjem količine mleka lahko teleta hitro nava-

jamo na suho krmno. Slaba stran pa je v tem, da se mleko hitro ohladi in to lahko povzroči prebavne motnje.

Zato sesanje priporočamo na tistih kmetijah, ki so usmerjene v pitanje goveje živine in če nimamo zanesljivih ljudi pri oskrbi telet. Napajanje pa ima veliko prednost v rejah, ki so usmerjene v prirejo mleka. Pri tem pa priporočamo, da teleta napajamo s posebnimi vedri, ki imajo na dnu cucelj. Pri napajanju naj bo mleko vedno dovolj toplo. Prvi mesec naj ima temperaturo 35 do 38°C. Vedro moramo segreti s toplo vodo predno vanj vlijemo mleko. Pravilna toplota mleka je pomembna predvsem zato, ker se maščobe v hladnem mleku slabše prebavijo in to lahko povzroči drisko. Teleta prve dni napajamo trikrat na dan, pozneje pa zadostuje samo dvakrat. Pri vzreji telet pazimo, da po-

rabimo čimmanjše količine polnomastnega mleka. Pri krmljenju s polnomastnim mlekom je potrebno računati, da potrebuje tele za 1 kg prirastka 7—9 litrov polnega mleka. Zato naj rejca pri odločitvi, koliko mleka, vodi predvsem ekonomika. Če je na kmetiji posneto mleko, potem se raje odločimo za tako obliko reje, vendar moramo računati, da posneto mleko vsebuje manj maščob. Zato je potrebno dodajati močna krmila in vitamine. V novjšem času se raje odločamo za mlečne nadomestke, kot so laktan, mlekovit in drugi. Z mlečnim nadomestkom lahko začnemo krmiti teleta že z 10. dnem starosti, seveda, če je njegova sestava prilagojena fiziološkim zahtevam telet. Če je mlečni nadomestek 6—7 krat dražji od odkupne cene polnega mleka, je njegova uporaba vprašljiva.

Jože Pratnekar

KRIČEJ SILVESTER
»KRIČEJ«

Rajni Kričej Silvester je bil pameten, gospodarsko zelo razgledan in načitan mož. Redno je prebiral kmečko časopisje. Mohorjeve knjige in druge take reči. Zaljubljen je bil v svojo zemljo, v svoj grunt, tako močno, da je ta njegova ljubezen tu in tam celo škodila napredku in razvoju posestva. To pa zato, ker ni šlo vedno s časom

naprej. Iti s časom! Biti na tekočem z modernimi dosežki je pa v današnjem času predpogoj za obstoj vsake napredne in trdne kmetije. Ko so pred leti razne govorice že napovedovale propad Kričevega posestva, ker je zgledalo, da ne bo naslednikov, zato ker ni bilo otrok, je tedaj že 48 let stari Kričej presenetil vse »krive preroke«, s tem, da se je oženil s pridno in delovno Kamnikovo Micko. Z njo sta v srečnem zakonu preživela 28 let življenja. Rodila sta se jima 2 sinova in hčerka. To je bilo povsem novo življenje za Kričaja in njegov grunt.

Danes se za Kričevego posestvo, Kričevego domačijo ni več bati. Vodi ga mladi gospodar, sin, ki je tudi že poročen. Kričej Silvester je bil rojen 29. 12. 1906. leta. Učakal je 78 let življenja. Bil je pravi kmet, pravi kmečki človek od rojstva do smrti. Kot kmet pa se je vedno zanimal in vedno našel tu-

di čas za druge stvari. Odbornik nekdanje hotuljske občine je bil že v stari Jugoslaviji, po vojni pa zopet član krajevnega ljudskega odbora Kotlje ter član hotuljske kmetijske zadruge in njenega upravnega odbora vseh 12 let njegovega obstoja. Ob 60-letnici hotuljskega gasilskega društva je prejel priznanje »gasilca veterana«, ki se podeljuje za nad 60 let dela v gasilskem društvu. Njegove najlepše lastnosti, ki so ga krasile kot človeka, pa so prav gotovo bile njegova mirnost, prijaznost in predanost. Nikoli se ni jezil in razburjal. Vsako reč je hotel in jo tudi znal rešiti po mirni poti. Bil je najboljši sosed in prijatelj ter zelo gostoljuben mož. Mošt, kruh in še kaj drugega zraven, je bilo pri Kričuju za obiskovalce vedno na mizi.

Naj bodo te vrstice posvečene spominu na dobrega moža, na dobrega človeka!

Rok Gorenšek

Štedilnik,
ki se tu in tam
še najde
v kmečkih hišah

Martin PETROVIČ

NAŠ MARTIN!

Naš Martin mu pravijo in ga kličejo na Prevaljah, kjer dela in je zaposlen kot mesar KKZ TOZD »MESNINA«. Martin Petrovič se je 9. novembra letos srečal z Abrahamom, oziroma dopolnil 50 let svojega življenja. Naš Martin, so besede, ki povedo vse o njem. Povedo nam, da je priden, vesten, ustrežljiv in pošten človek, tak kakršni so redki ter jih zato težko najdeš.

Martin Petrovič se je rodil 9. novembra 1934. leta v Cirkulanah pri Ptuj. Že v Ptuj se je pričel učiti za mesarja. Uk pa je dokončal v Vuzenici. V Slovenj Gradcu je opravil izpit. Tam ga je takrat opazil rajni Pepi Arnold iz Prevalj, ki je bil član izpitne komisije. Ti boš šel pa k meni na Prevalje, ker tako dobro delaš!, mu je rekel. In res, od takrat je Martin mesar, sekač in prodajalec na Prevaljah že 30 let. »Da, 30 let že delam tu na Prevaljah — 30 let imam tudi isto sekiro, le podstaviti sem jo že dal, ker se je izrabila. Tudi »plavih« izostankov od dela ne poznam, ker nobenega nisem imel«. Ljudje so zadovoljni z njim in ga imajo zares radi. Zato se toplim in iskrenim čestitkam ob njegovem življenjskem jubileju pridružujemo tudi mi, njegovi sodelavci v vsej KKZ, najbolj pa tisti iz TOZD »MESNINA«.

ROK GORENŠEK

KMETIJSKI NASVETI

Bolezni vimena

V govedoreji so bili v zadnjih letih tudi pri nas doseženi vidni uspehi. Z načrtno odbiro živali in z umetnim osemenjevanjem smo vzredili živali, ki so hitro rastne in dajejo veliko mleka.

Pri tem je imela pomembno vlogo tudi kvaliteta osnovna krma. S povečanjem prireje mleka po kravi pa v zadnjem času opazamo vedno bolj pogostna obolenja vimen in to pri najboljših molznicah. Ker bolezen povzroča veliko gospodarsko škodo, je prav, da o njej spregovorimo nekaj besed.

Vnetje vimena krav ali mastitis, kakor bolezen strokovno imenujemo, je kronično in akutno vnetje mlečne žleze. Pri akutnem vnetju so bolezenska znamenja zelo izrazita. Posamezna četrt vimena je močno otekla, mleko je spremenjeno. Spremenjeni so tudi srčni utrip, dihanje in temperatura.

Pri kroničnem mastitisu pa večkrat zunanje spremembe sploh niso opazne. Vnetje vimena povzročajo v prvi vrsti bakterije, ki pridejo v mlečno žlezo po treh poteh: skozi ustje seska, skozi poškodbe na seskih ali preko krvi. Pri akutnih hudih vnetjih, ki so najbolj nevarna, bolezen ne prizadene le povrnjnice, temveč se razširi tudi v notranjost žleznega in veznega tkiva.

Pri kroničnih ali dolgotrajnih vnetjih opazimo vneto brstenje celic v stenah mlečnih kanalov. V mleko se izločajo bele krvničke.

Pri ugotavljanju, za kakšno obliko vnetja gre, je pomembna sprememba mleka. Pri lažjih akutnih vnetjih se količina mleka iz obolele četrti moč-

no zmanjša, pa tudi zdrave četrti izločajo manj mleka. V mleku se pojavijo beli kosmiči, pa tudi barva je spremenjena.

Pri zelo hudi akutni obliki le s težavo izmolzemo nekaj kapljic izločka, ki pa je popolnoma izgubil lastnost mleka. Izloček je podoben sirotki ali pa je gnojen ali kosmičast. Barva je rdečkasto rumena, siva ali celo rdečkasto rjava.

Pri kroničnem mastitisu spremembo mleka pogostokrat sploh ne opazimo. Bolezen lahko ugotovimo samo z ustreznimi preiskavami. Pri vseh oblikah mastitisov so posledice zelo hude in povzročajo veliko gospodarsko škodo. Večkrat se zgodi, da je potrebno žival zaradi te bolezni izločiti iz hleva. Pri lažji obliki navadno obolela četrt, če tudi bolezen ozdravimo, ne daje več mleka.

O vzrokih za nastanek bolezni bomo spregovorili prihodnjič. Ob koncu bi radi rejca opozorili na to, da je potrebno pred vsako molžo in to vsak dan kontrolirati sestavo mleka. Ko seske operemo in razkužimo v posebno temno posodo izmolzemo iz vsakega seska nekaj kapljic mleka. Iz zdravih četrti se mleko v posodi gladko pretaka.

Če pa v mleku opazimo kosmiče ali spremenjeno barvo, je prvi znak, da gre za vnetje.

Z učinkovitimi zdravili je danes zdravljenje uspešno. Velike napake pa delajo rejci, ker ne pokličejo veterinarjev pravočasno. Za uspeh zdravljenja je predvsem odločilen čas, ko smo bolezen zaznali in do začetka zdravljenja.

Zaradi tega je potrebno poklicati veterinarskega strokovnjaka takoj, ko opazimo spremembo na vimenu ali mleku.

Jože Pratkanar, dipl. ing. agr.

**SULERJEVI BICI
V SLOVO**

Hvala bica — hvala za vse!

Zdi se mi, da so te besede prepozno izrečene. Morale bi biti izrečene

že prej, ko si bila še med nami, da bi vedela, da smo ti iz srca hvaležni za vse in da smo te imeli radi.

Bil je lep, a pri Sulerjevih na Selah, v črmino ovit jesenski dan, ko smo jo pospremili k zadnjemu počitku in se za vedno poslovili od nje.

Bila je preprosta, razumevajoča in dobrosrčna. Vzgojila je štiri otroke tako, da so vsi poštene in pridni. Živela je pri najstarejšem sinu Nacnu in njegovi ženi Pavli, ki je lepo skrbela

za njo, posebno sedaj v najtežjih trenutkih.

Ko ji je pred leti umrl mož, je to sprejela čisto življenjsko. Še nadalje je pomagala pri delu, kolikor je še zmogla. Najraje pa je imela svoje pravnuke. Bila je pridna in preprosta. Ni poznala ne lepih frizur, ne modernih oblek, a je bila brez tega tako lepa, tako ljubezniva. Ljubila je zemljo. Kar žarel ji je obraz, kadar je hodila med njivami in ogledovala, kako to in ono lepo raste. Ko je bila že toliko slabotna, da

ni zmogla dela, je še prišla, opirajoč se na palčko, pogledat na polje.

Upam, da bo vzklilo seme, ki ga je sejala med nas s svojim vzgledom, s svojim vzorom, kako ljubiti zemljo, kako ljubiti in pomagati sočloveku.

Poslovila se je od nas, od polja, ko je bilo z njega vse lepo pospravljeno, ko je vsaka bilka usahnula. Takrat je usahnilo srce Sularjeve bice in odšla je počivat za vedno.

Draga bica, mirno spi! soseda Ana Dvornik

Kotta Danica, 15. 11. 1984, pom. pri stroju, prva zaposlitev

Tomažič Alenka, 15. 11. 1984, pom. pri stroju, prva zaposlitev

Glazer Ervin, 26. 11. 1984, pomoč pri stroju, iz JLA

Koren Danilo, 27. 11. 1984, pomoč pri stroju, Malgos Vuzenica

TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE

Knez Jernej, 8. 11. 1984, pripravnik s srednjo šolo, prva zaposlitev

Gros Zvonko, 12. 11. 1984, avtomehanik, iz JLA

Hodnik Joško, 26. 11. 1984, ključavničar, iz JLA

DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUPNEGA POMENA SLOVENJ GRADEC

Senica Helena, 19. 11. 1984, upravno administrativni tehnik, Elektro Slovenj Gradec

TOZD BLAGOVNI PROMET SLOVENJ GRADEC

Povše Bojan, 1. 11. 1984, vodja vgradnje, Krajnc Ivan, Novo mesto

Merčnik Dušan, 1. 11. 1984, skladiščni delavec, prva zaposlitev

Krenker Marijana, 1. 11. 1984, prodajalka, Zavod za zaposlovanje Velenje

ODŠLI IZ TOZD — NOVEMBER 1984

Priimek in ime — datum odhoda — dela, ki jih je opravljala — organizacija, v katero odhaja

TOZD GOZDARSTVO MISLINJA

Kotnik Anton, 1. 11. 1984, sekač, redna upokojitev

TOZD GOZDARSTVO ČRNA

Ramšak Jože, 3. 11. 1984, cestar, invalidska upokojitev

Ganič Ante, 5. 11. 1984, sekač, invalidska upokojitev

Zabukovec Jože, 30. 11. 1984, ref. za pridob. gozd. sortimentov, invalidska upokojitev

TOZD ŽAGA OTIŠKI VRH

Rihteršič Janez, 10. 11. 1984, zlaganje in odprema, —

Rižnik Branko, 14. 11. 1984, zlaganje in odprema, TOZD TSP Radlje

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE

Krebs Hedvika, 5. 10. 1984, sponkanje okvirov, —

Rožej Elica, 13. 11. 1984, sponkanje okvirov, —

TOZD TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE

Iskrač Ivan, 19. 10. 1984, pomoč lak. linije, JLA

Klinc Rolando, 1. 11. 1984, pomoč pri stroju, JLA

Sušec Anton, 1. 11. 1984, mont. nasadil, JLA

Tisnikar Miroslav, 1. 11. 1984, strojno vzdrževanje, JLA
Pešl Franc, 1. 11. 1984, delavec v skladišču gotovih izdelkov, JLA

Sinreich Samo, 1. 11. 1984, pripravnik, JLA

Vrhnjak Ivan, vrtanje na koordinatki, inv. upokojitev

TOZD TOVARNA STAVBNEGA POHIŠTVA

RADLJE-PODVELKA

Rogina Branko, 2. 11. 1984, pripravnik, JLA

Švajger Gregor, 2. 11. 1984, pripravnik, JLA

Urh Drago, 2. 11. 1984, pripravnik, JLA

Robnik Bogdan, 2. 11. 1984, monter oken in KK, JLA

Zinrajh Danica, 17. 11. 1984, up. potez. žage, KZS Ambulanta Radlje

TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE

Konečnik Danilo, 1. 11. 1984, strugar, JLA

Pačnik Vinko, 4. 11. 1984, voznik TOZD Gozdarstvo Slovenj Gradec

TOZD BLAGOVNI PROMET SLOVENJ GRADEC

Merčnik Dušan, 30. 11. 1984, skladiščni delavec, JLA

TOZD	M	Ž	Skupaj
Gozdarstvo Slovenj Gradec	43	3	46
Gozdarstvo Mislinja	47	4	51
Gozdarstvo Črna	135	12	147
Gozdarstvo Radlje	139	23	162
TOK gozdarstvo Slovenj Gradec	41	3	44
TOK gozdarstvo Radlje	33	3	36
TOK gozdarstvo Ravne	26	7	33
TOK gozdarstvo Dravograd	15	3	18
Žaga Mislinja	49	5	54
Žaga Otiški vrh	48	14	62
Žaga Mušenik	34	9	43
Žaga Vuhred	55	9	64
TP Prevalje	82	149	231
TP Pameče	132	173	305
TSP Radlje-Podvelka	190	192	382
TIP Otiški vrh	202	32	234
Gradnje Slovenj Gradec	73	8	81
Transport in servisi Pameče	143	13	156
Centralno lesno skladišče Otiški vrh	42	5	47
Nova oprema Slovenj Gradec	195	165	360
Delovna skupnost Slovenj Gradec	71	122	193
Blagovni promet Slovenj Gradec	105	71	176
Interna banka Slovenj Gradec	6	31	37
	1906	1056	2962

Darinka Cerjak

PRIZADEVANJE LESNE ZA PRIDOBITEV KADROV V GOZDARSTVU IN LESARSTVU

Pomanjkanje kadrov v gozdarskih in lesarskih proizvodnih poklicih ter majhen interes mladine za ti področji sta narekovali kadrovski in drugi službam v Lesni, da smo izvedli akcijo pridobivanja kadrov na celotnem področju Lesne.

V novembru in decembru smo obiskali 23 šol, od Paškega Kozjaka, do Javorja, Podvelke, Ribnice na Pohorju, skratka po vseh dolinah. Namen obiska po šolah je bil ta, da smo predstavili dejavnosti in pomen lesarstva in gozdarstva za ljudi na tem območju in širšo družbo ter možnosti šolanja, štipendiranja, zaposlovanja v teh poklicih. S filmom in diapozitivi smo predstavili poklice v lesarstvu in gozdarstvu ter proizvodni proces. Z živo besedo smo pojasnjevali nejasnosti in odgovarjali na zastavljena vprašanja.

Na željo posameznih šol smo se udeležili roditeljskih sestankov, kjer smo staršem prikazali možnosti vključevanja otrok v združeno delo, predvsem v Lesno.

Starši in otroci so podobno, kot že v prejšnjih letih, veliko spraševali o možnosti ustanovitve lesarske šole v Slovenj

Gradcu. Žal jim na to vprašanje tudi letos nismo mogli dati konkretnega odgovora. Ravno zaradi oddaljenosti lesarske šole, se kaže malo interesa v Mislinjski in Mežiški dolini, več pa v Vuzenici, Vuhredu in Podvelki, kjer ima mladina možnost dnevnega prevoza z vlakom v Limbuš in nazaj. Veliko je bilo pripomb tudi glede stopnje izobrazbe, za katero razpisujemo štipendije. Le malo je takih, ki se želijo šolati za gozdarja dve leti v Postojni ali pa za lesarja tri leta v Limbušu.

Pretežna večina mladine teži, da bi si pridobila vsaj izobrazbo tehnika v kateri koli smeri, da pa potem delajo manj zahtevna dela jih niti ne moti. To je vsekakor psihološki moment, da si pridobijo ustrezno izobrazbo, predvsem pa diplomu štiriletno srednje šole. To so želje otrok in staršev.

Menim, da bomo morali o teh dejstvih razmisliti v naši delovni organizaciji in štipendirati take poklice, za katere se mladina odloča (gozdarski in lesarski tehnik), če hočemo pridobiti mlad kader, nato pa ga zaposliti v proizvodnji in mu dati možnost napredovanja, ko si pridobijo izkušnje.

Miha Pušnik

Najsrečnejši

Res najsrečnejši človek bil bi jaz,
ko videl okrog sebe bi ljudi,
veselja polne, kot žarel bi žitni klas.

Da mir bi vsepovsod spanec krasil,
odjek orožja, da bi onemel,
v srcu dobre želje vsak bi imel,
kalček sovraštva bi za vedno zginitil.

In o brezposelnosti govorili,
v bajkah le bi stari še ljudje,
ki v starih letih bi imeli vse,
to kar so s trudom res si priborili.

Res v novem letu vsem bi to želel,
kar sem v pesmi teje jaz opisal,
če delno se izpolni, kar sem spisal,
bom v srcu res srečneje zaživel.

Zlatko ŠKRUBEJ

KONFERENCA OO ZK LESNE

Konec meseca novembra se je sestala konferenca OOKZ LESNE. Prisotni naj bi bili seznanjeni o poteku aktivnosti za pripravo srednjeročnega in dolgoročnega plana.

Razprava delegatov je tekla predvsem o oceni izvajanja srednjeročnega plana DO LESNE za obdobje 1981 do 1985, ki je bila po mnenju delegatov dokaj ugodno pripravljena in o težah dolgoročnega razvoja LESNE do leta 2000.

Več o stališčih OOKZ in o sklepih konference bomo poročali v naslednji številki informacij.

Konferenca je obravnavala tudi trenutni ekonomski položaj LESNE. Ugotovljeno je bilo, da je LESNA v tem letu dosegla dokaj ugodne rezultate, vendar ni razloga za samozadovoljstvo, temveč nam mora to biti le vzpodbuda za še večja prizadevanja, še posebej za to, ker so ti rezultati tudi posledica ugodne konjunkturo. Poudarjeno pa je bilo, da na izvoznem področju nismo naredili dovolj in plan izvoza ne bo izvršen, zato je prav temu vprašanju potrebno v naslednjem letu posvetiti vso pozornost.

M. Zakeršnik

Prva faza rekonstrukcije žage Mušenik končana

V začetku novembra je stekla poizkusna proizvodnja na žagi Mušenik. Zaključna dela pri montaži strojev in opreme so se izvajala še do konca oktobra, tako da ni bilo mogoče prej začeti z obratovanjem. Predračunska vrednost rekonstrukcije (20,02 mio din) je bila prekoračena za ca. 8%, vendar iz opravičljivih razlogov, saj je bil tudi obseg del večji, kot je bilo planirano. Analiza uspešnosti prve faze rekonstrukcije bi bila sedaj še nerealna. Pravo oceno bo možno izdelati šele po nekajmesečnem obratovanju, ko se bodo delavci popolnoma privadili dela na novi tehnologiji in ko bodo odpravljene vse zagnoske težave.

Že sedaj lahko rečemo, da so delavci žage mnogo pridobili. Poleg obnovljenih oz. nove tehnološke opreme je bil dograjen prizidek k žagalnici, kjer imajo ure-

jeno novo prostorno brusilnico in obratno pisarno. Obnovljeni so bili tudi prostori v starem prizidku, kjer so sedaj sanitarije in garderoba. Jedilnico so preselili iz žagalnice v upravno stavbo, saj je prostor v žagalnici potreben za tehnologijo.

V naslednjem srednjeročnem obdobju bo potrebno pristopiti k drugi fazi rekonstrukcije. Ta bo obsegala postavitev skladiščnega transporterja (dozirne mize) za hlodovino in prizme, postavitev nove sortirnice in sistema transporterjev od žagalnice do sortirnice. Potrebno bo urediti tudi kletno etažo žagalnice in namestiti sekistroj.

Cilj našega nadaljnjega dela pri posodobitvi tehnologije na žagi je v tem, da tehnološki proces čim bolj mehaniziramo in odpravimo težko in nevarno fizično delo. Darko Štern, dipl. ing.

Ivan ŠPEGEL: »Čeprav je bilo nekoč delo v gozdu težko, je bilo vendar lepo in zanimivo«

Možnost zaposlovanja invalidov

V DO Lesna je bilo dne 30. 9. 1984 zaposlenih 161 invalidnih delavcev, to je 5,4% vseh zaposlenih delavcev v Lesni.

V primerjavi s prejšnjimi leti (od leta 1980) invalidnost ne kaže bistvenih znakov naraščanja in se giblje od 5–6%. Problem pa nastane pri zaposlitvi teh invalidnih oseb. Največkrat jih kar invalidsko upokojimo, čeprav bi še lahko delali, če bi jim ponudili ustrezno delo. Delavce, ki so ocenjeni kot invalidi II. in III. kategorije, prav tako le redko ustrezno produktivno zaposlimo. Zaradi neustreznih zaposlitev so pogosto ne le neproduktivni, temveč tudi osebno nezadovoljni.

Problematika invalidnosti pa zaskrbljuje tudi druge organizacije združenega dela v koroški regiji. Dela in naloge, primerne za invalide in težje zaposljive osebe, so v glavnem zasledena in tako nastopi problem pri novo ocenjenih delavcih-invalidih, ki ostanejo brez primerne zaposlitve. Zaradi tega smo pristopili k raziskovalni nalogi »Možnosti zaposlovanja invalidov in težje zaposljivih oseb v koroški krajini«. Naloga poteka v okviru Ekonomskega centra Maribor — Inštitut za gospodarski, socialni in prostorski razvoj Ravne na Koroškem in s sodelovanjem Zavoda za rehabilitacijo invalidov Ljubljana — delov-

na enota Maribor, ki bo izvajala konkretne programe usposabljanja in rehabilitacije.

V DO Lesna smo začeli s prekvalifikacijo najprej v TOZD TIP Otiški vrh, kjer imajo največje težave glede invalidnosti in ustreznega zaposlovanja delavcev-invalidov. Izbrali smo skupino ljudi, ki imajo pravico do prekvalifikacije oz. dokvalifikacije, ker niso starejši od 50-let moški, oziroma 45-let ženske in se glede na zdravstveno stanje lahko rehabilitirajo. Če bo program usposabljanja in rehabilitacije teh delavcev-invalidov potekal uspešno, bomo nadaljevali s takšnim programom dela.

Seveda pa bodo morali tudi v temeljni organizaciji prispevati svoj delež glede adaptiranja delovnih mest, če bo to potrebno in bodo sredstva na razpolago.

Trenutno tudi ne najdemo druge rešitve. Zaposlovanje invalidov pa je iz leta v leto bolj pereč problem. Če bi zgradili posebno delavnico za invalide, jih bi nekako izolirali. Prav pa je, da invalidi ostanejo v svoji delovni sredini, da se jim tu omogoči, da tako, kot zdravi delavci prispevajo k produktivnosti DO.

Menim, da bodo že majhni rezultati te naloge poplačali vrednost te naložbe.

Dragica Cokan, soc. del.

ANZA JE ŠEL V POKOJ

Jure, Karl, Slavko in še drugi njegovi sodelavci so prišli in skupaj so večer preživeli v veselem in prijetnem razpoloženju. Ivan Špegel iz Mislinje, njihov dolgoletni sodelavec-gozdar jih je povabil, da bi se malo povsneli in obujali spomine na preteklost, ki so jih preživljali na »šihu« v gozdu.

»Naš Anza se spravlja v pokoj, zato smo želeli, da ga obiščemo in mu izročimo skromno darilo, saj vemo, da pokojnina ne bo pretirano visoka,« je hudomušno pripomnil Jure.

Zelimo mu, da bi vrsto let zdrav in vesel užival zaslužen pokojnino.

F. Jurač

Glasilo VIHARNIK izdaja organizacija združenega dela LESNA Slovenj Gradec, gozdarstvo in lesna industrija r. o. — Ureja uredniški odbor: Vida Gerl, Jože Mirkac, Jure Sumečnik, Karel Dretnik, Hedvika Janše, Ivan Penec, Vida Vrhnjak, Andrej Sertel, Ida Robnik — Glavni urednik: Andrej Sertel, odgovorna urednica: Ida Robnik, lektorica: Majda Klemenšek, tehnični urednik: Bruno Znidaršič — Naklada 5200 izvodov — Klišaji in tisk: CGP Večer Maribor, Tržaška 14, 62000 Maribor, 1985.

NADOMESTILO ZA INOVACIJE — POKOJNINSKA OSNOVA

Statut skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji je sprejela skupščina skupnosti invalidsko pokojninskega zavarovanja na zasedanju, dne 20. 10. in 14. 12. 1983, objavljen je v Ur. listu SRS, št. 40/83.

Drugi odstavek 20. člena se glasi:

»Nadomestilo za inovacijo, prejeta pod pogoji, določenimi v samoupravnem splošnem aktu organizacije združenega dela, se v skladu z zakonom šteje v pokojninsko osnovo.«

Dana je pravna osnova, ki pa je vezana na določilo zapisano v naših splošnih aktih.

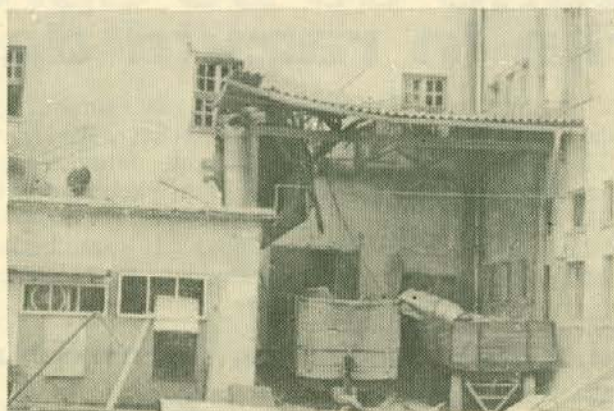
Samoupravni sporazum o inventivni dejavnosti to precej podrobno ureja. Ta samoupravni sporazum so sprejele vse naše temeljne organizacije, kar je ugotovil delavski svet delovne organizacije na 5. seji dne 21. 12. 1984.

Prav sedaj bomo v temeljnih organizacijah sprejemali tudi nove pravilnike o delitvi sredstev za osebne dohodke, ki imajo svoj temelj v samoupravnem sporazumu o skupnih osnovah za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo.

Prav bi bilo, da si osnovne organizacije sindikata in strokovne službe prizadevajo, da bi ustrezno določilo bilo vnešeno tudi v pravilnik o delitvi osebnih dohodkov.

Vsi želimo več izumov in tehničnih izboljšav, več napredka in večji dohodek in osebni dohodek. Dajmo tudi našim inovatorjem čimveč priznanja.

Jure Šumečnik

**EKSPLOZIJA V TOZD NOVA OPREMA SLOVENJ
GRADEC**

V prejšnji številki Viharnika smo poročali o požaru v TOZD TP Pameče. Dne 11. 12. 1984 je podobna usoda prizadela TOZD Novo opremo Slovenj Gradec, kjer je zaradi pregretja olja v finem čistilcu eksplodirala tlačna posoda. Nastala je silovita eksplozija, ki je poleg poškodb na gradbenem objektu povzročila zastoj proizvodnje (poškodovano odsesavanje in naprave za komprimirani zrak). S hitrimi začasnimi ukrepi se je škoda sicer delno zmanjšala, toda kljub temu bo presegala 7.000.000 din.

S. K.

Izumrla dejavnost — pridobivanje drevesne smole

Naravna drevesna smola je pomembna surovina za proizvodnjo terpentina, smolnega olja, kolofonije, uporabljajo jo pa tudi v zdravilstvu, kletarstvu in ladjarstvu. Največji pridelovalec smole je danes Sev. Amerika. V Evropi je tovrstna gozdarska dejavnost najbolj razvita v Španiji, Romuniji, na Portugalskem in v Franciji, pokrajina Landes ob Atlantskem oceanu.

V Jugoslaviji so pridobivali drevesno smolo že med obema vojnoma, največ v Makedoniji (Kičevo—Prilep) v okolič Užic, Višegradu in drugod. Po osvoboditvi so zaradi velikih potreb po naravni smoli pričeli v večjem obsegu smolariti na rdečem in črnem boru tudi v Sloveniji, v Pomurju, na Dravskem polju, na Gorenjski ravnini pri Podbrezjah in v Udin borštu, Primorskem Krasu, na območju gozdne uprave Črna pa v Podpeci. Arhivski viri navajajo, da so leta 1947 v gozdnih predelih Pikovo in v tem okolišju v Podpeci zarezali okoli 2000 borovih dreves in iz njih pridobivali smolo.

Smolarjenje se je izvajalo po navodilih takratnega ministrstva za gozdarstvo in gozdarskega inštituta. Posebno strokovno brošuro o smolarjenju je napisal Martin Čokl, sode-

lavec gozdarskega inštituta.

S posebnim smolarskim nožem so v lubje drevesa zarezali pol centimetra globoke žlebiče, pod katerimi so pritrdili lončke s pokrovom in vanje se je izcejala smola.

Napolnjene lončke so praznili in smolo dajali v posebne posode za nadaljnji transport v industrijsko predelavo v tovarni Pinus-Rače. Na jesen je bilo delo prekinjeno in spomladi, ko je nastopila muževnost, so z nadaljnjim zarezovanjem novih žlebičkov delo nadaljevali. Proces smolarjenja na enem drevesu je trajal od tri do osem let, odvisno od strukture drevesa in klimatskih razmer.

Drevesa so čez čas posekali in goličavo umetno pogozdili, če ni bila že naravno pomlajena.

S smolarjenjem se je v Sloveniji prenehalo okoli leta 1960, ker po intenzivnem izkoriščanju pretežne večine borovih sestojev zaenkrat ni bilo primerne borovja v debelini nad 30 cm.

Le sem ter tja še najdemo zarezana drevesa s smolinami, ki spominjajo na to nekdanjo dejavnost v slovenskih gozdovih.

Franjo JURHAR

Šport • Šport • Šport • Šport

REZULTATI STRELJANJA Z ZRAČNO PUŠKO

10. 11. 1984 na strelišču Muta

EKIPNO — ŽENSKÉ

	krogov
1. mesto TOZD TIP Otiški vrh	169
2. mesto TOZD BLAGOVNI PROMET	163

EKIPNO — MOŠKI

	krogov
1. mesto TOZD TRANSPORT IN SERVISI (I)	482
2. mesto TOZD TIP Otiški vrh (I)	451
3. mesto TOZD TIP Otiški vrh (II)	443
4. mesto TOZD TRANSPORT IN SERVISI (II)	441
5. mesto TOZD GOZDARSTVO RADLJE	411
6. mesto TOZD BLAGOVNI PROMET	394
7. mesto TOZD GRADNJE	393

8. mesto TOK GOZDARSTVO RADLJE (I)	373
9. mesto TOK GOZDARSTVO RADLJE (II)	353
10. mesto TOZD GOZDARSTVO ČRNA	349

POSAMEZNO — ŽENSKÉ

	krogov
1. mesto POPIČ MONIKA TOZD TIP	71
2. mesto MORI JELKA TOZD TIP	62
3. mesto PODJAVORŠEK MIRA TOZD BLAGOVNI PROMET	62

POSAMEZNO — MOŠKI

	krogov
1. mesto ŠAJHER DARKO TOZD TRANSPORT IN SERVISI	177
2. mesto DOBNIK BRANKO TOZD BLAGOVNI PROMET	171
3. mesto BORIS PUŠNIK TOZD TIP	169

Pozdrav!

Silvo PRITRŽNIK

Kako se bo spreminjala organizacija in razvid del v DO LESNA

V prejšnji številki Viharnika smo vas seznanili, kako daleč smo z novim sistemom OD in navedli aktivnosti, ki jih je potrebno opraviti, da bomo lahko izvajali pravilnik za delitev sredstev za OD in skupno porabo.

Da bi celovito spoznali vse aktivnosti, vam sedaj predstavljamo organizacijski postopek pri spreminjanju pravilnika o organizaciji in razvidu del. S tem postop-

kom želimo zagotoviti enoten pristop k organizacijskim spremembam in doseči čim večjo ažurnost na področju organizacije in razvida del.

Sistem OD in razvid del sta neposredno povezana, zato podatki iz razvida del direktno vplivajo na izračun predvidenega prispevka oziroma analitično oceno.

Ivan Penec in Matjaž Gostenčnik

LESNA SLOVENJ GRADEC

ORGANIZACIJSKI POSTOPEK PRI SPREMINJANJU PRAVILNIKA O ORGANIZACIJI IN RAZVIDU DEL

ZAP. ST.	AKTIVNOSTI PRI SPREMEMBI RAZVIDA DEL	UDELEŽENCI V POSTOPKU	NALOGE
	RAZVOJNI CILJI IN POSLOVNI SISTEM DO LESNA	— poslovodni odbor	— sprejeti dolgoročni in srednjeročni plani DO
	SAMOUPRAVNI SPORAZUM O ZDRUŽITVI V DO LESNA SLOVENJ GRADEC STATUTI, DO, TOZD, TOK, DSSP in IB	— vsi delavci v DO	— sprejet samoupravni sporazum o združitvi v DO Lesna Slovenj Gradec — sprejeti statuti DO, TOZD, TOK, DSSP in IB
1	PRAVILNIK O ORGANIZACIJI IN RAZVIDU DEL	— vsi delavci v TOZD, TOK, DSSP, IB	— sprejet pravilnik o organizaciji in razvidu del v TOZD, TOK, DSSP in IB
2	POBUDA ZA SPREMEMBO PRAVILNIKA O ORGANIZACIJI IN RAZVIDU DEL	— poslovodni odbor — služba za organizacijo poslovanja — vodstvo TOZD, TOK, DSSP, IB — samoupravni organi — delavci v TOZD, TOK, DSSP, IB	— oblikovanje grobih predlogov in utemeljitev za spremembo pravilnika — določitev predvidenih ciljev oz. rezultatov, ki bi jih s spremembo dosegli
3	SPREJEM POBUDE ZA SPREMEMBO PRAVILNIKA	— delavski svet — vodstvo TOZD, TOK, DSSP, IB — predlagatelj	— sprejem sklepa o spremembi pravilnika ter posredovanje gradiva službi za organizacijo poslovanja
4	IZDELAVA OSNUTKA ORGANIZACIJSKIH SPREMEMB	— služba za organizacijo poslovanja — vodstvo TOZD, TOK, DSSP, IB — predlagatelj	— detaljna proučitev potrebe po spremembi in izdelavi utemeljitve — sprememba org. sheme (oblikovanje novih org. enot in delokrogov oz. sprememba obstoječih) — priprava opisov nalog in opravil — proučitev obsega dela in s tem število zaposlenih na delokrogu
5	POSLOVNA ODLOČITEV O SPREJEMLJIVOSTI ORG. OSNUTKA	— služba za organizacijo poslovanja — strokovni kolegij TOZD, TOK oz. vodje sektorjev V DSSP in IB	— izdelava osnutka organizacijskih sprememb in utemeljitev za samoupr. organe — priprava podlag (posnetkov in kadrovskih podatkov) za razvid
6	IZDELAVA POSNETKOV IN KADROVSKIH PODATKOV	— kadrovski oddelek DSSP — strokovne službe TOZD, TOK, DSSP, IB — vodje org. enot, kjer so spremembe	— določitev kadrovskih podatkov (stopnja izobrazbe, smer, usmeritev, poklic, delovne izkušnje, dodatna znanja, predhodni preizkus, značaj dela) — določitev podatkov v posnetku dela (vodenje, lokacija dela, delovna sredstva, predmeti obdelave, fizikalne razmere, psihofiziološke funkcije, telesne aktivnosti, socialne delovne razmere, delovni čas, odgovornost iz varstva pri delu) — določitev vrste in uporabe varovalnih sredstev

(Nadaljevanje prihodnjič)

Ob 40. obletnici borbe v Razboru

V Razboru smo sedmega oktobra proslavili 40 obletnico ene najhujših borb Tomšičeve brigade. Povabili smo komandanta te brigade, ki živi v Vrtači. Lepo se je odzval našemu vabilu.

Tov. Janez Kramarič je lepo orisal sam potek borbe, ki je bila ena najhujših. Začela se je zjutraj ob pol petih in trajala nepretrgoma do mraka. Takrat se je posrečil preboj na Farovškem vrhu. Nato je bil umik na Plešivec na Vernarco skozi Raduše in naprej. Nemci so imeli takrat ogromno izgub, pa tudi partizani so padali. Takrat je pogorelo Farovško in Lipševo poslopje, ki je še danes razvalina. Govor je imel tudi Gašper Franc in Glasenčnik Ivan, ki sta opisala sam razvoj Razbora po vojni in do danes.

KD društvo nam je pri spomeniku zapelo partizanske pesmi. Mladina je recitirala tudi pesmi. Učenci so na pobudo tov. Mire Karner pripravili pester program. Vendar smo pogošali Slovenjegradčane, ki jih je zastopal le Spolad Janez. Večina borcev je bila iz Titovega Velenja, ki so zaman čakali, da se srečajo s Slovenjegradčani.

Razborčani smo bili zelo razočarani, da so nas Slovenjegradčani pustili, po domače rečeno, na cedilu. Dali smo ob-

Janez KRAMARIČ, komandant Tomšičeve brigade je govoril na proslavi v Razboru ob 40-letnici borbe, 7. 10. 1984 — foto: Stanko HOVNIK.

vestilo v radio Slovenj Gradec in še vabila smo poslali, vendar se ni nihče odzval razen Spolada. Vprašujemo se, ali se je pismo z vabili zgubilo, ali pa se borci ne zanimajo več za takšne prire-

ditve. Naj bo, minilo je, a ostal je grenak spomin!

Štefka Melanšek

Vsem, ki ste nam finančno pomagali za to proslavo, se odbor lepo zahvali.

Naši upokojenci iz TOZD Nova oprema v letu 1984

Edo MITHANZ

Anton KRIČEJ

Marija SMONKAR

Milan BOROVIK

Mihaela HRAŠAN

Sredi februarja se je invalidsko upokojil Edo MITHANZ, ki je združeval delo v tozdu polnih 32 let, na delovnih opravilih KV tapetnik. Tov. Edo se je rodil 11. 10. 1929. leta v Mislinji, občina Slovenj Gradec. Invalidsko pa se je upokojil 15. 2. 1984.

Anton KRIČEJ, roj. 13. 5. 1926 v Mislinji, občina Slovenj Gradec, zaposlen v tozdu »NOVA OPREMA« od 6. 9. 1954 do 31. 7. 1984. Z 31. 7. 1984 se je invalidsko upokojil. Opravljal je delovna opravila KV tapetnika in še razna druga delovna opravila v skladišču.

Marija SMONKAR je združevala delo v tozdu polnih 27 let in se je invalidsko upokojila 20. 9. 1984. Opravljala je delovna opravila KV tapetnika.

Milan BOROVIK, roj. 29. 3. 1938 v Starem trgu, občina Slovenj Gradec, zaposlen na delovnih opravilih pomočnika skladiščnika gotovih izdelkov. Tov. Milan je opravljal delo

skladiščnika vse od svoje zaposlitve in se je invalidsko upokojil 31. 1. 1984.

Mihaela HRAŠAN, roj. 25. 9. 1929. leta, zaposlena v tozdu »NOVA OPREMA«, od leta 1976 na delovnih opravilih KV šivilje. Upokojila se je 31. 5. 1984.

Ivan LESKOVŠEK, roj. 9. 3. 1950, zaposlen kot skladiščni delavec. V tozdu se je zaposlil 15. 5. 1979 in združeval delo cca 7 let, s 5. 5. 1984 pa se je invalidsko upokojil.

Vsi delavci, ki so se invalidsko upokojili v letu 1984 so bili vestni, marljivi in pridni delavci in so s svojim delom in s svojo strokovnostjo mnogo prispevali k razvoju tozda »NOVA OPREMA«, zaradi tega se jim iskreno zahvaljujemo za vse, kar so storili za kolektiv. Želimo jim, da bi mnogo let zdravi in srečni uživali zaslužen invalidsko upoko-
jitev.

Bernard Rutnik

IVANU REPASU
v spomin

Ivan REPAS

Pokopali smo ga dne 20. 10. 1984 na starotrškem pokopališču. Pokojni Ivan je bil rojen 7. 4. 1913. v Selah, občina Slovenj Gradec. Starostno se je upokojil 10. 9. 1969. leta.

Njegova mladost je bila izredno težka, saj je moral še kot mladenič opravljati vsa kmečka dela doma in pri sosedih, a kljub temu se je izučil za KV mizarja. V tozdu »NOVA OPREMA« se je zaposlil 1958. leta kot mizarški pomočnik. Bil je vesten in marljiv delavec in je rad svoje znanje prenašal na mlajše delavce in jim pomagal z nasveti reševati tudi njihove težave. Določen čas je opravljal tudi delovna opravila oddelkovodje in pomočnika oddelkovodje.

Njegovo zanimanje za kolektiv je bilo ves čas njegove upokojitve aktivno, saj se je vedno udeleževal kolektivnih izletov, ki jih je prirejala osnovna organizacija sindikata tozda. V času zaposlitve je bil aktiven delavec in je sodeloval v organih upravljanja in v družbenopolitičnih organizacijah, posebno v sindikatu.

Za vse napore, katere je pokojnik vložil za razvoj tozda s svojim delom in za tovarštvo, ki ga je znal tako dobro ustvarjati med sodelavci, iskrena hvala za vse.

Ostalo bo v lepem spominu kolektivu.

Bernard Rutnik

V SPOMIN
TOMAŽU
PRAPROTNIKU

Tomaž PRAPROTNIK

Po hudi prometni nesreči na poti na delo, ki se je zgodila našemu mlademu Tomažu dne 13. septembra, je že dne 17. 9. 1984 prenehalo biti mlado srce. Od Tomaža smo se mnogo prezgodaj poslovili člani kolektiva »NOVA OPREMA« na starotrškem pokopališču dne 19. 9. 1984. Tov. Tomaž je bil rojen dne 19. 12. 1967 v Slovenj Gradcu, zaposlen v tozdu »NOVA OPREMA« od 4. 8. 1983 na delovnih opravilih priučenega tapetnika. Svoje delo je z veseljem opravljal, zato nas je toliko bolj prizadela novica o njegovi smrti, predvsem še zaradi tega, ker je takrat posegla smrt po mladem, še nedoraslem človeku, polnem želja po življenju, ustvarjanju in bodočem delu.

Kruto se je poigrala usoda skoraj na samem pragu naše tovarne. Kot jutraj posije prva jutranja zarja in najavi lep sončen dan v upanju, da bomo ves dan uživali v soncu in toploti in ko že jutraj, že ob prvem pogledu v nebo, napravimo svoj delovni razpored, pa iznenada prihrumijo ne-

predvideni temni oblaki in pokvarijo vse naše plane, tako je bilo tudi tistega 13. septembra, ko smo v kolektivu izvedeli, da je našemu mlademu delavcu ob prihodu na delo tovorno vozilo s svojimi ogromnimi kolesi prekrizalo vse življenjske načrte in želje. Mlado, še ne povsem doraslo telo pač ni bilo kos velikemu vozilu in njegovo telo je omahnilo pod težo vozila. Čeprav je bila zdravniška pomoč takoj, sodobna medicina ni mogla narediti čudeža, le nemo so lahko zdravniki nemočno opazovali ob modernih instrumentih, kako se mlado telo bori z naravo, da bi jo premagalo, a zaman je bil trud medicine, zaman borba mladega zdravega telesa, kruta narava je opravila svoje.

Kljub temu, da Tomaž še ni dolgo delal z nami, si je hitro pridobil prijatelje, tako med svojimi mladimi vrstniki kot starejšimi sodelavci. Voljan je bil delati vsako delo, ki mu je bilo zaupano in prav s svojo marljivostjo si je pridobil ne samo delovne tovariše, ampak tudi prijatelje. Imel je težko mladost, zato smo čutili, da mu moramo nuditi več kot samo delo, če hočemo, da del težkega nadoknadimo in da končno izoblikujemo mladega fanta v dobrega delavca in poštenega prijatelja. Žal, smrt je prekrizala naše in njegove upe. Bil je mladeniško zagnan za delo, mladostno razposajen, dober delavec in prijatelj, zato je bilo naše slovo toliko težje. Ostalo bo vedno v našem spominu.

Bernard Rutnik

V SLOVO
IDI VREZNIK

Ida VREZNIK

Z globoko žalostjo smo se člani kolektiva tozda »NOVA OPREMA« dne 17. 9. 1984 poslovili na starotrškem pokopališču od naše sodelavke Ide VREZNIK, roj. 13. 4. 1948 v Radljah ob Dravi.

V kolektivu »NOVA OPREMA« se je zaposlila 15. 8. 1977 na delovnih opravilih KV tapetnika. Tov. Ida je bila med sodelavci priljubljena in poštena, saj je imela za vsakega delavca prijazno besedo in nasmejan obraz.

V mladosti je imela težko življenje, saj je morala še kot mladoletna pomagati razna priložnostna dela pri bližnjih sosedih. Ni še izpolnila 15 let, ko ji je usoda iztrgala očeta in je tudi on umrl za zahrbtno boleznijo. Kljub težkim razmeram se je izučila za tapetnika v Mariboru. Ker v tistem času ni dobila zaposlitve v svojem rojstnem kraju, se je morala začasno zaposliti v Avstriji kot delavka.

V letu 1977 se je zaposlila v našem tozdu in kaj hitro smo jo sprejeli za svojo, saj je z delom in marljivostjo dokazala, da je večja svojega dela. Kmalu je za svojo družino dobila stanovanje od tozda »NOVA OPREMA« in le-to kot mati in žena vzorno uredila. Vse pogoje je imela za srečno in lepo življenje, a kaj ko usoda poseže vmes in tako prekriza vse načrte za prihodnost.

Člani kolektiva se iskreno zahvaljujemo za vse delo, za njeno prisrčnost, prijateljstvo in za vse, kar je kot delavka, mati in žena dobre naredila za tozda.

Bernard Rutnik

V SLOVO
PETRU VITRIHU

Ko se poslavljamo od tebe, se moramo še enkrat zahvaliti v imenu takratne gozdne uprave, v imenu bivših sodelavcev in sedanjih članov TOZD gozdarstva Črna za tvoje dosledno delo, katerega si tako vestno, skrbno in požrtvovalno opravljal za razvoj podjetja, da bi si še danes

marsikatera delovna organizacija želela takih delavcev.

Ob slovesu nam je edina uteha občutek, da si vsaj užival sadove zaslužene upokojitve.

Sodelavci gozdarstva Črna izrekamo vsem tvojim iskreno sožalje.

Dretnik Karel
Sodelavci in upokojenci
TOZD GOZDARSTVA
Črna

V SLOVO MIRKU URANU

Mirko URAN

Presunljivo je v četrtek v poznih popoldanskih urah odjeknila vest med delavci CLS, da je umrl Mirko. Vest je bila neverjetna še posebej, ker je umrl tako mlad, star komaj 33 let, v vzponu svoje življenjske in ustvarjalne moči.

Mladost je preživel pod obronki Pohorja, v Orlici, v družini gozdne delavca. Ljubezen do gozda in gozdarskega poklica je tudi Mirka pripeljala v gozdarsko poklicno šolo, ki jo je tudi uspešno končal. Po končani šoli se je zaposlil na gozdarskem obratu v Radljah in po letu in pol, aprila 1973, prišel na novo zgrajeno mehanizirano centralno skladišče v Otiški vrh, kjer je opravljal vrsto del, nato pa postal strojni krojilec lesa in je to delo uspešno opravljal vsa leta. Poleg svojega zahtevnega dela je rad svoje znanje in izkušnje nesebično prenašal na svoje sodelavce in pomagal pri uvajanju in usposabljanju na novo sprejetih delavcev za dela na krojilki in tudi drugih delih na linijah.

Vsa ta leta je bil član delavskega sveta, delal je v IO sindikatu in njegovih komisijah, razporejen pa je bil tudi v enote rezervne milice.

Glasno je znal opozarjati in se hudovati nad postopki, ki so ga motili pri njegovem delu in gospodarjenju v naši temeljni organizaciji in delovni organizaciji. Kar je imel povedati, je to storil zmeraj naravnost brez ovinkarjenja. Rad je bil vesel, znal je igrati, ljubil je lepo zapeto pesem in bil zmeraj med tistimi, ki so poskrbeli za dobro razpoloženje na naših skupnih prireditvah, srečanjih in izletih.

V letošnjem letu je veliko in z zanosom govoril, kako si ureja hišo in kako se veseli, da se bo z družino preselil v rojstni kraj, kamor je vedno rad zahajal, kadar mu je to le dopuščal čas.

Še tem bolj nam je hudo in nerazumljivo, da je usodna odločitev pretrgala življenjsko pot Mirka Urana, ki v ničemer ni kazal, da bi mu bila kakršna koli naloga ali ovira v življenju in pri delu pretežka ali nepremagljiva. Zmeraj smo imeli občutek, da v sebi ne nosi nobene skrivnosti, ki bi ga težila.

Veliko je storil in dal za naš delovni kolektiv od njegove ustanovitve naprej. Manjkala nam bo njegova močna volja, njegovo odločno stališče.

Za vse, kar je storil v svojem kratkem življenju, smo mu hvaležni in bomo znali ceniti.

Sodelavci TOZD
Centralnega lesnega
skladišča Otiški vrh

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi mojega življenjskega sopotnika, Mirka URANA, se iskreno zahvaljujem vsem iz kolektiva CENTRALNO LESNO SKLADIŠČE, Otiški vrh za izraženo sožalje, darovano cvetje in spremstvo na nje-

govi prerani zadnji poti.

Posebej se zahvaljujem Osnovni organizaciji sindikata za darovano cvetje in vso nudeno pomoč ter govorniku za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Vsem in vsakomur še enkrat HVALA.

ZALUJOČA

Janja VASTL z otroci

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je zapustila naša nadvse ljuba žena, mama in stara mama

MARIJA TIMOŠEK

iz Mislinje

Vsem, ki ste pokojnico spremljali na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje in z nami sočustvovali, se najlepše zahvaljujem. Iskrena hvala Lesni TOZD Transport in servisi, govorniku dr. Stanetu Stoporku za ganljivo izrečene besede ob odprtem grobu ter gospodu župniku Tinetu Tajniku za opravljen pogrebni obred.

Marija TIMOŠEK

Zalujoči: mož Ignac, otroci Erna in Marjan z družinami ter Stanko.

ALEŠ MRDAVŠIČ

1913—1984

Komu ni bil prijatelj? Vsakemu, ki ga je poznal. Kdo mu ni bil prijatelj? Ni ga med tistimi, ki so ga poznali.

Kdor zna živeti življenje kot ga je znal Lekš, ga živi bogato. Znal je čutiti iz male radosti je znal doživljati veselje, že v mali sreči je našel veliko zadovoljstvo, bil je žalosten in zaskrbljen ob nesreči drugega, svoje skrbi je znal prikriti z upanjem in samozavestjo, ni obsojal, v dvomu je molčal, v krivici je bil nesrečen a ponosen.

On, najstarejši od devetih rudarjevih otrok, je prvi odšel v svet. Toliko pa je le bilo zemlje doma, da se je je nalezal, narodne zavesti pa tudi, da je moral zaradi nje prestajati krivico in ponižanja v temnih časih okupacije. Na Ciril-Metodovo 1941 so jih z

Mrdavšičeve domačije odpeljali v Srbijo vseh devet. Štiriletno trpljenje je bilo pisano za njih z veliko začetnico. Lekša ni bilo zraven, za usodo domačih je zvedel v italijanskem in nemškem ujetništvu. Ko se ga je rešil, je šel delat k mežškemu rudniku. Hitro so ga ovačili nepokorščine okupatorjevemu režimu in sledili so zapori na Prevaljah, v Celovcu in naprej. V svojem upanju je uspel in spet je bil pri rudniku — to pot previdnejši: v službi pri rudniku, po službi pa tam, kjer so ga leta 1944 izvolili za sekretarja Osvobodilne fronte v Črni.

V vseh povojnih letih je našel mnogo zadovoljstva in sprostitev v ustvarjanju pri kulturi. Zrežiral je obilico dramskih predstav, pripravil pogoste proslave, a njegovih raznovrstnih govorov ne bo preštel nihče. Z idejami in delom je bogatil devetindvajset Koroških turističnih tednov. Z uvedbo vsakoletnih literarnih večerov v Črni je oplajal druge in sebe. V filmu Boj na požiravniku je odigral, s poklicnimi igralci vstrel, vlogo vaškega učitelja. Spoštoval je domačo, jasno in lepo besedo. Z njo je znal oživljati! Tudi v Viharniku jih je rad zapisoval. — Hvala, Aleš Mrdavšič, za vse prispevke.

Uredništvo Viharnika

KUD »Gozdar« v letu 1985

Pevski zbor, plesna skupina, ansambel diatoničnih harmonikarjev in recitacijska skupina — to je kulturno društvo »Gozdar« Črna na Koroškem. 25 nastopov; od tega 6 nastopov vseh štirih sekcij, 2 nastopa v zamejstvu, gostovanje v Zaočanih v Srbiji, v Slovenj Gradcu in Mozirju, pa še zelo uspešna prireditev skupaj z gosti slovensko-prosvetnega društva ZARJA iz Železne Kaple; to je rekapitulacija celoletnih prizadevanj, truda in ljubiteljskega dela 70 članov KUD, večinoma delavcev TOZD gozdarstvo Črna.

Pri tako številnih nastopih je bilo precej dela z organizacijo in reševanjem spremljajočih problemov, ki jih ni bilo malo. Sekcije so zapuščali člani, harmonikarje, celo umetniški vodja, primanjkuje jim denarja za primerno garderobo za nastope, vendar kljub temu niso odpovedali nobenega nastopa.

Na občnem zboru v mesecu decembru lani so se o teh težavah pogovorili in sklenili, da bodo pevci poskusili pridobiti še kakšen glas, plesna skupina želi za svoje delo primeren prostor, harmonikarji pa bodo dobili nove obleke.

Lanskoletni predsednik in lahko bi ga imenovali kar oče KUD, Tone KAJZER, je v svojem poročilu zelo kritično ocenil sodelovanje društva z OZKPO (občinska zveza kulturno prosvetnih organizacij). Od občinske zveze v zadnjem letu niso dobili nobene strokovne pomoči, celo več graj kot pohval. Želja KUD je bila, da jim ZKPO strokovno pomaga in svetuje ter sodeluje z denarnimi sredstvi, ugotavljajo pa, da so namesto pomoči dobili le dodatno birokracijo. Sprašujejo se, ali bo tak odnos zveze kulturnih organizacij povzročil usihanje ljubiteljske dejavnosti, ali želi zveza izvajati selekcijo po svoji oceni. Uspešnost dela društva v preteklem petletnem obdobju ni bila nikoli vprašljiva. Povezovanje interesov kmetov in delavcev gozdarstva na področju ljubiteljske kulture je bilo in je še deležno priznanj in pohval. V Črni je tradicija kulturnega udejstvovanja gozdarjev stara že več kot 30 let. KUD je le ožvitev in nova kvaliteta, ki je nastala iz vrst zdravega kolektiva črnjanskih gozdarjev in kmetov in je opravičeno rečeno višek sindikalne kulturne organizacije v Sloveniji.

Ob zaključku svojega poročila je Tone KAJZER dejal: »Nekje je to že zapisano in prav je, da te misli obnovimo, da je kultura vsakega naroda predvsem kultura slehernega posameznika tega naroda. Ni kultura samo v sprejemanju kulturnih vrednot, ampak predvsem v ustvarjanju teh vrednot in zato je pesem, ples ter igra prav tista oblika kulturnega ustvarjanja, ki lahko zajame največ ljudi.«

»Iz nič se vedno začnemo, iz molka in jecljanja.«

Tako smo tudi mi začeli s kulturnim delom na TOZD gozdarstvo Črna.

Beseda je prestopila nič, se upesnila, vsem navkljub, ljudem, življenju. Za bitko je vredno živeti in za pravi obraz tistega, kar nosi človek v sebi, za tisto, kar nas je oblikovalo in zaradi jutrišnjega dne, ki ga ustvarjamo danes iz

Tone KAJZER:

»Prepričan sem, da delo, ki smo ga začeli na področju širjenja ljubiteljske kulture ne bo zamrlo, čeprav je tudi v teh lepih trenutkih petja in plesa nekaj skrbi in težav.«

svojih zvezd in osamljene zemlje, če tudi gremo s hudega v hudo. Pesmi in plesi so večno življenje, snov, ki se brez prestanka obnavlja, kljub številnim posameznim koncem.«

V tem letu bo vodil društvo Miran ČAS.

Z vestnim delom članov društva in celotnega kolektiva bodo lahko izvedli obširen program, ki so si ga zastavili. Pevski zbor bo nastopal 16-krat in razširil svoj repertoar za 8 novih pesmi, zbor diatoničnih harmonikarjev bo sodeloval skoraj na vseh prireditvah, prav tako folklorna skupina, ki bo v februarju nastopala še skupaj s folklorno skupino iz Šentanela, dramsko-recitacijska skupina pa bo sodelovala na vseh prireditvah, v marcu ali aprilu pa bo skupaj z Mitjo ŠIPKOM pripravila dramski prikaz »OD-PUSTKI«.

I. ROBNIK

Občni zbor KUD Gozdar Črna so pričeli pevci

Voščilo

Voščim vam SREČNO, ZDRAVO in USPEHA polno novo leto 1985 - 1986 - 1987... v upanju, da najde vsak zase primerno čestitko! Voščim vsem zaposlenim, prezaposlenim, malo zaposlenim (beri: službenim lenuhom), nezaposlenim v službi, vsem velikim in malim, vsem veselim in žalostnim, vsem debelim in suhim, vsem zdravim in bolnim (pri denarnicah smo vsi bolani)!

Srečno vsem v TSP z željo (velja za vse), da bi čim manj delali (pa ne tisti, ki ste letos bolj spali) in imeli zelo veliko (pa ne izgub) dobička. Želim vam veliko prostih sobot (samo tistim, ki so letos delali skoraj vse), želim, da vsem ostanejo celi prsti do konca leta (tudi tistim, ki ne delajo pri strojih), čim manj »špic« (za ženske ne velja popolnoma), dolge pavze (seveda ne povsod), dobre volje, da jo boste delili ves dan in vso noč, da vstanete vedno na »desno« nogo, da ne bi trpela okolica. Želim vam veliko miru doma, v službi in na

sploh. Ker bitka še ni vojna, se borite samoupravno za boljši jutri - najboljše z dobrimi odločitvami in uspešnim delom.

Srečno želim voščiti našim upokojevcem. Želim vam (upokojevcem), da se vam pokojnina dviga hitreje kot nam plača, morda bo tako vendarle kdo izmed vas preživel te drage čase. Želim vam, da se vas večkrat kdo spomni (jaz se vas vseh velikokrat), želim vam še mnoga zdrava leta.

Želim tudi našim kmetom kooperantom vse, kar sem povedala in še »debele bike«, da bi krave dajale trikrat toliko mleka, da bi kure znesle vsak dan dva jajca in seveda najvažnejše, da bi gozd rasel 10-krat hitreje in še kup lepega, seveda tudi lepše odkupne cene.

Voščiti želim naši mladini - sicer smo mladi vsi (po srcu, seveda) več delovnih zmag.

Sem vam voščila vse in vsem? Če nisem, si mislite sami.

Torej, srečno vsem!

SPELA

Srečno in zdravo ter veliko uspeha uredništvu VIHARNIKA.